

MAGAZINE VERENIGING VAN GENIE ONDEROFFICIEREN

SYMPOSIUM
VAN LOOPGRAAF
TOT ACHTERGEBIED

PROMOTOR

Promotor is het contactorgaan van de vereniging van genieonderofficieren. Promotor verschijnt 3x per kalenderjaar.

De vereniging stelt zich ten doel:

- de band tussen de onderofficieren van de Genie te bevorderen;
- de belangstelling van leden voor elkaars taken te bevorderen;
- de leden in te lichten over personele en organisatorische veranderingen en andere gebeurtenissen bij het wapen;
- de kennis te verhogen van de geschiedenis van het wapen der Genie;
- de tradities levendig te houden.

De Promotor is aangesloten bij de European Military Press Association.

CONTRIBUTIE

De contributie bedraagt € 20 per jaar te voldoen door incasso/overboeking naar IBAN NL60RABO0104823577 t.n.v. de penningmeester van de VGGO.

DAGELIJKS BESTUUR

Voorzitter: aooi D. de Groot,
Secretaris: sm H.R. de Vries,
Penningmeester: aooi b.d. M.M.J. v. Wensveen.
VGGO secretariaat:
Taurus 10, 9405 RG Assen

BESTUURSLEDEN

sgt1 M.J. de Carpentier, sgt1 N. Chaibi,
sm G.A.J.M. Goijarts, sm P.N.C.M. Rila,
aooi b.d. E.H. Slingerland,
sgt1 P. Walkier.

ERELEDEN

J.J. de Wolf †, J.H. Smit †, C.J. Hamers †,
P.M.A. van Dijk†, K.K. Thijssens,
B.P.M. Oude Nijhuis, G.M.N. Beerkens,
M.M.G. Curfs, A.T.H.M. van Ooijen,
J.R.G. Beljaars.

PROMOTOR REDACTIE

Hoofd- en eindredacteur:
aooi b.d. E.H. Slingerland
Redactieleden:
aooi b.d. J.R.G. Beljaars, aooi A. Wever.
Beeldredacteur:
sgt K.M. Caudron.
Vertegenwoordiger VOG:
maj b.d. T. Verbiesen

CONTACT REDACTIE

Redactie Promotor
p/a Erik Herfststraat 33, 5144 ZG Waalwijk
E-mail: promotor@vgoo.nl

WEBSITE

Webmaster: sgt1 b.d. J. Wedman
www.vgoo.nl

De redactie heeft haar uiterste best gedaan om bronnen en rechthebbenden van beeldmateriaal dat wordt gebruikt te achterhalen en, op verzoek, te vermelden. Wanneer desondanks beeldmateriaal wordt getoond waarvan u (mede)rechthebbende bent en voor het gebruik waarvan u niet als bron of rechthebbende wordt genoemd, ofwel voor het gebruik waarvoor u geen toestemming verleent, kunt u zich in verbinding stellen met de redactie.

OEFENING CEAN

17

■ ■ ■ MARSHALL

marshallgroup.co.uk

Onder de motto's: 'samen staan we sterk' en 'elkaar helpen waar we kunnen' ziet u dat in deze Promotor ook artikelen van de Vereniging Officieren Genie opgenomen zijn. De grondslag hieraan is, zoals dat ook is aangegeven in de vorige Promotor en tijdens de Algemene Leden Vergadering (ALV), dat de redactie van de Genie wegens privéomstandigheden moest stoppen. Tot de tijd dat ze weer een redactie van de grond krijgen, bieden wij hen de helpende hand. Dit doen we nadat zij ons hebben gevraagd wat er mogelijk is in het 'aan de man brengen' van hun artikelen.

ELKAAR HELPEN WAAR WE KUNNEN

Tekst || **door Daniël de Groot, vz VGOO en kol Tjeerd Blankestijn, vz VOG**

Vanaf deze Promotor kunt u dan ook bijdrages van de VOG verwachten, als zij artikelen hebben die zij willen delen. De voorzitter van de VOG, Tjeerd Blankenstijn, schrijft hierover het volgende:

“Krachten gebundeld! Een blad dat de artikelen van de Vereniging Genie Onderofficieren (VGGO) en de Vereniging Officieren Genie (VOG) samenbrengt. Beide verenigingen zijn van mening dat dat ons verder brengt. Alleen ga je snel, samen kom je verder is een gangbaar motto. In dit geval is alles zo ingeregeld dat de snelheid niet vermindert. Maar met de diepere samenwerking tussen de verenigingen stijgt het bereik naar ruim boven de 1000. Zo krijgen meerdere doelgroepen meer artikelen voor hetzelfde geld en bestaat de mogelijkheid tot betere inhoudelijke uitwisseling en discussie over de oude grenzen heen. Ik heb de uitgestoken hand van de VGGO met plezier aangenomen en laten begeleiden met een warme omhelzing van mijn kant.

Meestal is een compromis het gemiddelde van twee zaken en daarmee is er in zekere mate afbreuk van het gewenste. Dat is hier niet het geval; de herkenbaarheid blijft door de kleur van de artikelen: oranje voor de VOG en geel voor de VGGO. Maar belangrijker dan de vorm is de inhoud en die is voor allen toegankelijk. Bovendien is ook helder weggelegd wie de eindbeslissingen neemt over de inhoud van het blad. Die rol is aan Erik Slingerland, de huidige hoofdredacteur van de Promotor, buitengewoon goed toevertrouwd.

De hiermee ingeslagen weg, leidt niet tot 1 gezamenlijke vereniging. Waar we dingen samen beter kunnen doen, zullen beide verenigingen dat (blijven) doen. Ik denk hierbij bijvoorbeeld aan het golftoernooi. Maar beide verenigingen hebben hun eigen doelstelling en zullen hun eigen pad volgen; soms samen, vaak alleen. Ik ben in ieder geval blij dat hier onze paden zich hebben gekruist!”

Zoals door Tjeerd is aangegeven blijft de redactie van de Promotor in de lead, maar ik ben ervan overtuigd dat de samenwerking met de VOG nog hechter wordt dan deze nu al is. Wel blijven we beiden onze eigen koers varen en hebben we hierbij onze eigen identiteit, maar waar het kan proberen we elkaar nog meer te versterken.

De Promotor blijft ook zijn eigen identiteit houden, met meer artikelen om u op de hoogte te houden van de activiteiten van beide verenigingen, maar zeker ook van de nieuwste ontwikkelingen en oefeningen/steunverleningen van collegae. Dit alles om u een stuk verbreding mee te geven van het reilen en zeilen binnen de Genie als onderofficier en officier.

Ik wens u allen dan ook veel leesplezier en heeft u een leuke oefening/ervaring opgedaan welke u met uw collega's wilt delen, schroom dan niet om in de pen te klimmen en dit te delen met onze redactie. || *

Layher®

Meer mogelijk. Het systeem voor steigers.

BEWEZEN FLEXIBELE TOEPASSINGEN MET ONS VEELZIJDIGE ALLROUND STEIGERSYSTEEM

Welkom lezers van de 'Genie', het verenigingsmagazine van de Vereniging Officieren Genie. U bent samen met de leden van de Vereniging Genie Onderofficieren en de vaste lezers van de Promotor getuige van deze eerste, tijdelijke, samenwerking tussen de magazines 'Genie' en 'Promotor'. In het voorwoord van de beide voorzitters leest u meer over het tot stand komen van deze bijzondere uitgave.

Tekst || Erik Slingerland, Hoofdredacteur

WAT PRIJKT DAAR NU OP DE COVER?

Afgelopen jaren hebben verschillende officieren ons met hun bijdragen geïnformeerd over bijvoorbeeld nieuw materieel. Dit zal hopelijk zo blijven. Er zijn al artikelen toegezegd maar die kunnen we nu, omwille van procedures en in overleg met Commando Materiaal en IT (COMMIT), nog niet plaatsen.

Bijdragen van- en vóór officieren zullen herkenbaar zijn aan de kleur van de lay-out en de bekende balk met rangen onderaan de pagina. Op de cover zal, zo lang de samenwerking duurt, ook het logo van de 'Genie' prijken.

In deze Promotor leest u het derde en laatste verslag van de Themadag 2023. Voor de nieuwe lezers onder ons: jaarlijks organiseert de VGOO een themadag waar vanaf de werkvloer, vaak technische, knelpunten worden verzameld. Samen met het bedrijfsleven wordt er vervolgens gekeken en gediscussieerd over mogelijke oplossingen. Aanwezige vertegenwoordigers van COMMIT en het Kenniscentrum Genie kunnen de uitkomsten 'meenemen' in hun projecten.

Op 8 februari jl. heeft de VOG het jaarlijkse Genie Symposium georganiseerd met ditmaal als onderwerp 'Van loopgraaf tot achtergebied'. Naast een groot aantal officieren waren er ook verschillende onderofficieren aanwezig. Een viertal sprekers is bereid gevonden om hun bijdrage met ons te delen. Ook voor de jonge collega's is het goed voor de beeldvorming om die te lezen. Deze vier 'VOG bijdragen' zijn hopelijk het begin van velen die nog mogen volgen.

NOG EVEN NIET

Naast voldoende verenigingsnieuws delen verschillende collega's van 101 Gnbat hun ervaringen van de jaarlijks terugkerende oefening in het Caribisch gebied. Het Duikpeloton van 105 Geniecompagnie Waterbouw neemt ons mee in hun optreden.

Om de verscheidenheid aan artikelen nog wat groter te maken nemen we u mee naar 1963. Het jaar dat de Koude Oorlog zo ongeveer op haar hoogtepunt was. Het jaar waarin Harrie Meijer voor zijn dienstplicht als sergeant bij de pantsergenie op moest komen.

Als redactie hopen we dat u allen, oude en nieuwe lezers, veel plezier zult beleven aan de artikelen. Voor velen 'Ter leering ende vermaecke'. Voor sommigen met een verwonderde blik of mijmerend naar hoe het was.

Het kan zijn dat u de Promotor op de deurmat vindt, maar gewend was de Genie digitaal te ontvangen of dat u als donateur van de VGGO, de Promotor dubbel ontvangt. We hebben ons best gedaan dit allemaal te voorkomen. Mocht u willen reageren, graag, wij zijn benieuwd naar uw reactie. Ook wanneer u deze uitgave dubbel heeft ontvangen. ||

STIHL

BRENG ELKE MISSIE TOT EEN GOED EINDE DANKZIJ DE MACHINES VAN STIHL.

STIHL beschikt over een volledig assortiment betrouwbare en kwalitatieve machines voor het uitvoeren van (contra-) mobiliteitsoperaties, breaching voor toegang tot gebouwen en terreinen of herstel van vitale infrastructures.

Voor lichtere werkzaamheden zijn er de accumachines die minder geluid produceren en door hun laag gewicht erg aangenaam zijn om mee te werken.

MEER INFO OP **STIHL.NL**
OF BIJ EEN STIHL DEALER IN JE BUURT
STIHL. STERK WERK

VAKGROEP BOUWTECHNIEK

DE KRACHT VAN HET SYSTEEM

De thema's water en elektrotechniek/energie werden op de contactdag in de zomer van 2023 gecompleteerd met het thema Bouwtechniek. De gelijknamige vakgroep heeft daarbij als overkoepelend thema gekozen voor: 'de kracht van het systeem'. De achterliggende gedachte is dat universele systemen de hoeveelheid benodigd materieel verminderen, het werk efficiënter en veiliger maken en een bijdrage leveren aan het effectief opleiden van genisten. De industrie toonde haar oplossingen aan zeer belangstellende deelnemers.

Tekst || Ing. Marjolein de Wit-Blok Foto's || J.B. Strijk, OTCGenie

A group of soldiers in camouflage uniforms are gathered in a grassy field. Some soldiers are wearing backpacks. In the background, there is a white tent with yellow stripes and a red flag. The scene appears to be an outdoor event or training exercise.

Door de hoofdtaken van de genist op een rijtje te zetten – mobiliteit, contramobiliteit, bescherming en algemene taken – zijn de concrete voordelen verder uit te kristalliseren.

Mobiliteit

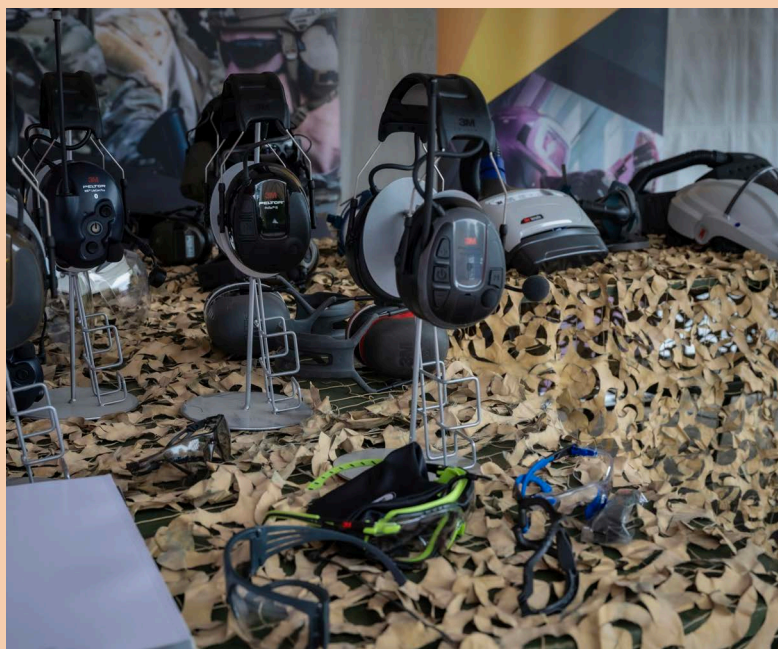
- Met één systeem zou het nemen of overschrijden van hindernissen met alternatieve middelen mogelijk zijn, wat de beweeglijkheid vergroot;
- Mobiliteit zou verbeteren wanneer er een eenvoudig systeem zou bestaan dat bruggen en viaducten ondersteunt om zo ook doorgang te bieden aan zwaardere colonnes;
- De vakgroep Bouwtechniek denkt ook aan een systeem voor het realiseren van landhoofden;
- Mobiliteit met een focus op CBRN-ontsmetting: op dit moment gebeurt het ontsmetten van hoge voertuigen door gebruik te maken van een aluminium steiger. Buiten het feit dat deze lastig toegankelijk is met het huidige CBRN-ontsmettingspak, is het materiaal van de steiger minder goed bestand tegen het gebruikte ontsmettingsmiddel. Een ander systeem zou dit werken op hoogte met ontsmettingsmiddelen kunnen vereenvoudigen en veiliger maken.

Contramobiliteit

- Het opwerpen van hindernissen om de beweeglijkheid van de vijand te verstoren zou met andere middelen kunnen dan die momenteel in gebruik zijn. Heeft de industrie nieuwe ideeën waarmee hindernissen sneller en effectiever zijn op te werpen? Hetzij door te bouwen, hetzij door het sneller kunnen verstoren van doorgangen?

Bescherming

- In het kader van bescherming richten genisten zich op het verstevigen of het maken van fortificaties. Welk systeem is geschikt voor alle vormen van fortificatie?
- Een goed systeem voor het aanbrengen van communicatiemiddelen op hoogte zou het werken van de genist vereenvoudigen en veiliger maken.

Algemene taken.

- Een eerste aandachtspunt in het kader van 'algemene' taken is het veilig werken op hoogte. Dit geldt onder meer voor CBRN-doeleinden en het aanbrengen van communicatiemiddelen zoals zojuist geschetst, maar ook voor de derde hoofdtak: Het ondersteunen van civiele autoriteiten en het leveren van bijstand bij rampen en crises;
- Slimme systemen voor het realiseren van onderkomens en legering maken manschappen sneller gereed om in te zetten;
- Naast onderkomens voor mensen is ook het realiseren van logistieke opslag of bescherming voor materieel tegen invloeden van buitenaf een taak waar efficiëntie, snelheid, gemak en veiligheid kunnen verbeteren door nieuwe systemen.

OPLEIDING

Een voordeel van het werken met één of een beperkt aantal systemen levert niet alleen voordelen ten aanzien van de inzetbaarheid zoals hierboven aangegeven, maar heeft ook een positieve invloed op de opleidingscapaciteit. Zo is het mogelijk gericht te gaan opleiden en trainen en zo in korte termijn verschillende toepassingen onder de knie te krijgen. Daarbij moet altijd rekening worden gehouden met het feit dat sommige toepassingen moeten worden geborgd. Niet alleen letterlijk, maar eventueel ook op basis van bedrijfsconfiguraties waarvan vaste waarden in tabellen zijn opgenomen.

Door een universeel systeem veelzijdig te gebruiken, komen genisten vaak met de materie in aanraking en raken hiermee vertrouwd. Dit betekent niet alleen sneller foutloos werken met de beschikbare systemen maar ook het vergroten van het vermogen om te improviseren met alternatieve materialen. Mogelijk verkort dit de opleidings- en trainingstijd voor eenheden.

Overlapping

De overkappingen van Kroftman zijn inmiddels een vast gegeven op de contactdagen. Ook nu demonstreerde het bedrijf hoe met het systeem en ISO-containers eenvoudig en universeel overkappingen zijn te realiseren. Verder is het aantal accessoires uitgebreid met onder meer een wand die als ondersteuning van één kant van de overkapping kan dienen waardoor er maar één container nodig is. Ook hier is modulariteit de sleutel naar 'universele toepasbaarheid'.

Beschermingsmiddelen

3M is gespecialiseerd in persoonlijke beschermingsmiddelen en toonde op de contactdag zijn laatste trends. Hieronder brillen die niet beslaan en geavanceerde gehoorbescherming waarmee via elektronica de ongewenste geluiden zijn te dempen en andere geluiden hoorbaar blijven. Voor laswerkzaamheden werd een lasbescherming getoond evenals middelen om deze – en andere – werkzaamheden veilig op hoogte uit te voeren. In het oog sprongen ook de slijpmiddelen voor steen, beton en staal waarmee twee keer zo snel is te werken en waarbij geen gevaarlijk slijpstof vrijkomt. Bovendien zijn de doorslijpschijven geschikt om trekkend te slijpen in plaats van duwend en is het niet nodig om te drukken: de slijpschijf maakt gebruik van het eigen gewicht van de machine om het werk efficiënt uit te voeren.

Camouflage

Hoewel de Genie al verschillende middelen in het pakket heeft, heeft de dreiging van het hedendaags optreden het beschermingsspectrum wel veranderd. Saab biedt hiervoor camouflage- en beschermingsoplossingen voor materieel en personen die onder meer uitstraling van warmte en elektromagnetisme tegenhouden. Hiermee is het materiaal ook te gebruiken voor ongecamoufleerd materieel dat hierdoor breder inzetbaar is. ||

Het specialisme van het Duitse familiebedrijf Peri ligt in het ontwikkelen en produceren van ergonomische en modulaire bekistingen en heavy duty (brug)ondersteuningen. Een kolfje naar de hand van genisten die op de Relatiedag dan ook bijna niet weg waren te sláán bij het DUO-bekistingssysteem en de Variokit systeemoplossingen. De bouwers zagen direct welke flexibele mogelijkheden deze systemen bieden om hun specifieke genietaak ergonomisch, snel en pragmatisch te vervullen.

GROUND-LAUNCHED SMALL DIAMETER BOMB

GLSDB SPEELT IN OP DE BEHOEFTE VAN VANDAAG

Een goed uitgeruste artillerie is ook in moderne oorlogsvoering van groot belang. Daarbij neemt de vraag naar een groter bereik toe; onder meer door drones die de inzetgebieden verder naar achteren binnendringen en daardoor als doelopsporingsmiddel functioneren. Bijbehorende oplossingen mogen echter niet te duur zijn, omdat ook andere domeinen binnen de krijgsmacht vragen om investeringen. Een interessante verhouding tussen bereik en prijs biedt het GLSDB-raketsysteem. Met zijn bereik van 150 km en een nauwkeurigheid van 1 meter geeft het de mogelijkheid om belangrijke doelwitten diep in vijandelijk gebied aan te vallen tegen lagere kosten dan elk ander systeem.

Grondtroepen van vandaag staan bloot aan bedreigingen van alle kanten. De behoefte aan veelzijdige, eenvoudig te transporteren en wendbare wapens en munitie die aan de vele eisen van moderne oorlogsvoering voldoen, neemt toe. “De Small Diameter Bomb (SDB) is oorspronkelijk ontwikkeld voor straaljagers. Ruim tien jaar geleden hebben we deze SDB samen met Boeing getest om hem zo ook geschikt te maken voor gebruik vanaf de grond; onder meer voor artilleriedoeleinden”, weet Morten Jensen, Marketing en Sales Director bij de Zweedse defensie bedrijf Saab. “Waarom? Omdat we behoefte zagen aan een vereenvoudigde artillerie-oplossing met een groot bereik en hoge nauwkeurigheid.”

De Ground-Launched Small Diameter Bomb (GLSDB) heeft een bereik van maximaal 150 kilometer, waarmee hij is in te zetten tegen vijandelijke doelen op grote afstand. De lage kosten hangen samen met de integratie van twee in de praktijk bewezen systemen: Boeings Small Diameter Bomb I en de M26 Multiple Launch Rocket System (MLRS) raket. Saab heeft voor GLSDB een standalone lanceerinrichting ontwikkeld, die op elke vrachtwagens is te monteren met behulp van een 20" dieplader of in een containeroplossing.

Raketten die vanaf een grotere afstand worden afgevuurd verhogen de kans op detectie en doeltreffende reactie van de vijand. De GLSDB-precisiebom is echter technisch zeer geavanceerd. "Bij alle tests, maar ook bij daadwerkelijk gebruik, is hij eerste klas als het gaat om de gevoeligheid voor interferentie", legt Jensen uit. "Door gebruik te maken van de operationeel bewezen SDB I, kan GLSDB een unieke mogelijkheid bieden met technologie die is getest en geverifieerd door de Amerikaanse luchtmacht. Deze oplossingen, gekoppeld aan beveiligingsprotocollen en geavanceerde communicatietechnologie, dragen zo bij aan de continuïteit van de activiteiten met GLSDB's, zelfs in gebieden waar geen GPS aanwezig is."

Bovendien is het mogelijk om de GLSDB te combineren met een grote verscheidenheid aan lanceerplatforms waaronder HIMARS, PULS, M270-draagraketten en Chunmoo-systemen. Deze combinatiemogelijkheden besparen daarmee niet alleen middelen, maar vergroten ook de mogelijkheden van bestaande systemen.

In het geval van HIMARS en M270 zou GLSDB kunnen fungeren als alternatief voor munitie, waarmee een groter bereik beschikbaar komt en het risico van aanvallen door vijandelijke drones wordt verkleind.

Flexibel aanvallen

De GLSDB-raket kan aanvallen uitvoeren in een boog van 360 graden. Dat betekent dat hij naar het doel kan manoeuvreren zonder dat er een directe ballistische lijn van de lanceerinrichting naar het doel nodig is. Dit is mogelijk door de vleugels op het hoogste punt uit te vouwen en vervolgens naar het voorgeprogrammeerde doelwit te glijden. Daarbij kan het doelwit zich zelfs aan de zijkanten of achter de lanceerinrichting bevinden ten opzichte van de schietrichting.

Een geïntegreerd en uiterst nauwkeurig GPS-systeem, ondersteund door een traagheidsnavigatiesysteem, geeft het systeem de benodigde precisie. Daarbij kunnen de GPS-navigatiesystemen de koers van de raket corrigeren wanneer deze door weersomstandigheden verandert; dit levert uiteindelijk de eerder genoemde maximale nauwkeurigheid van minder dan 1 m op. Verder is de kans op het vernietigen van doelen met een GLSDB groter omdat zij hetzelfde doel kunnen treffen met verschillende raketten die vanuit verschillende hoeken aanvallen. Dit maakt het gelijktijdig moeilijker voor vijandelijke Close-In Support Weapon Systems om hun eenheden te verdedigen. De SDB is tevens beschikbaar met een laserzoeker die ook is in te zetten om bewegende doelen te raken en de nauwkeurigheid nog verder te vergroten.

Het terugdringen van de vijand

Ook al wordt oorlog in deze tijd gelijktijdig in verschillende domeinen gevoerd, grondoffensieven blijken nog steeds essentieel. Om troepen en burgers zo goed mogelijk

te beschermen, is het van belang om de vijand en zijn ondersteuningsmiddelen zo ver mogelijk van de frontlinie terug te dringen – met minimale bijkomende schade. Morten Jensen: "Precisiegeleide raketten zullen in de toekomst een belangrijke rol spelen bij elk offensief omdat ze de mogelijkheid bieden belangrijke doelen vanaf een afstand aan te vallen en vervolgens de vijand te dwingen zijn logistieke eenheden en installaties verder weg te houden. Dit verzwakt de aanvoerlijnen in belangrijke mate.

Vuurkracht is ook cruciaal voor grondgevechten. De mogelijkheid om binnen een korte tijd verschillende raketten te lanceren en zo diverse doelen met een praktisch gelijktijdig effect te neutraliseren, biedt een enorm potentieel. GLSDB's zijn niet alleen nauwkeurig, maar hebben ook een hoge slagkracht en kunnen grotten of ondergrondse schuilplaatsen binnendringen. Hiervoor is het wapen uitgerust met een multifunctionele kop waarmee zowel explosieve als fragmentatie effecten zijn te realiseren. De laservariant is bij uitstek geschikt voor het aanvallen van mobiele doelen. De combinatie van een programmeerbare impact en vertraging leidt tot diepe penetratie.

Kostenefficiëntie: steeds belangrijker

Precisiegeleide raketten zijn oorspronkelijk ontworpen om vanuit de lucht te lanceren maar worden nu steeds meer beschouwd als een allround middel op de grond. Het is niet de eerste keer dat Saab bestaande systemen heeft aangepast en zo meerwaarde heeft gecreëerd voor andere domeinen. "Aangezien we in alle domeinen zeer goed gepositioneerd zijn, kunnen we synergiën kweken door bestaande kennis op nieuwe gebieden toe te passen. Als onderdeel van ons

ontwikkelingswerk kijken we altijd heel goed naar wat al beschikbaar is, wat kan worden aangepast en welke bewezen mogelijkheden en technologieën we kunnen overbrengen naar nieuwe systemen", aldus Jensen.

Een onzekere wereld, waarin militaire budgetten over verschillende belangrijke thema's moeten worden verdeeld, maakt kostenefficiënte oplossingen relevant. Wapensystemen zoals GLSDB zullen in de toekomst dan ook verder worden ontwikkeld om zo een sleutelrol te spelen bij het volbrengen van missies. Zij vormen zeker een van de meest flexibele en efficiënte oplossingen voor strijdkrachten die op zoek zijn naar een betaalbare, uiterst nauwkeurige oplossing voor de lange termijn. ||

Science.
Applied to Life.™

Improve tactical efficiency, protect your senses.

3M™ PELTOR™ ComTac™ VI NIB Headset

Optimale communicatie en Situation Awareness

De 3M™ Peltor™ ComTac™ serie staat bekend om robuustheid, eenvoudige bediening, betrouwbaarheid en duurzaamheid.

De noise cancelling microfoon zorgt voor helder en verstaanbare spraak, ook in zeer extreem lawaai zoals bijvoorbeeld in een tank of rond een helikopter. De headset is bestand tegen blootstelling aan zout of zoet water.

De nieuwe ComTac VI heeft Natural Interaction Behaviour systeem (NIB); een systeem dat het mogelijk maakt om in zeer hoge geluidsniveaus op een normale manier (handsfree) met

elkaar te kunnen blijven communiceren in een straal van ca. 5 meter. Daarnaast heeft de ComTac VI Mission Audio Profiles (MAP); een functionaliteit die ervoor zorgt dat situational awareness automatisch afgestemd wordt op de actuele situatie en voorkomt dat het gehoor 'oververmoeid' raakt door te veel detail of volume. De functie Plug Mode (PM) is ideaal bij gebruik van dubbele gehoorbescherming. Alle relevante geluiden worden in PM extra versterkt om achter de extra oordop nog steeds goed hoorbaar zijn.

3M™ PELTOR™ Push-To-Talk (PTT) Adapters

Adapter serie beschikbaar voor diverse radiosystemen

De ComTac VI kan middels zogenaamde PTT adapters (Push To Talk) worden aangesloten op vrijwel elk radiosysteem.

Deze PTT adapters worden zo geconfigureerd dat ze optimaal functioneren met de betreffende radio en over de functionaliteit beschikken die door de gebruiker gewenst is. Er is er voor vrijwel elk radiosysteem binnen de Nederlandse krijgsmacht

een of meerdere typen adapters beschikbaar. Bij gebruik van adapter dient u zich ervan te verzekeren dat deze adapter geschikt is voor de aangesloten ComTac headset (NATO, Stereo) en voor het beoogde radiosysteem. De adapters zijn evenals de ComTac bestand tegen de zwaarste omstandigheden.

3M™ SecureFit™ 600 serie

Optimale oogbescherming

De 3M™ SecureFit™ 600 is een veiligheidsbril die zich aanpast aan de breedte van het hoofd. Het Pressure Diffusion Temple-technologie (PDT) ontwerp oefent alleen druk uit op de minder gevoelige achterkant van het hoofd, waardoor deze bij langdurig gebruik comfortabel blijft. De wrap-around vorm van de bril zorgt ervoor dat deze goed op zijn plaats blijft zitten. Door de platte pootjes heeft de bril minimale impact op de demping bij gebruik in combinatie met een ComTac™ gehoorkap.

De Scotchgard™ Coating staat garant voor een zeer goede anti-damp en antikras eigenschappen. De Scotchgard™ Protector biedt UV-bescherming. De 3M™ SecureFit™ 600 is getest conform de Stanag 2920.

OEFFENING CAEN

DE PLANNING

De opdrachten die zijn uitgevoerd zijn blijvende projecten en voorbereidende opdrachten voor CAEN-2024. Opdrachten zijn uitgevoerd voor Caribbean Research and Management of Biodiversity (CARMABI) en voor Commandant der Zeemacht in het Caribisch gebied (C-ZMCARIB).

Tekst || **Smi Jan Postma, SMOO 103Constrctie**

Het materiaal daarvoor was gedeeltelijk op de bouwlocatie en een ander deel werd vanuit Nederland verscheept, net als al het materieel van de pelotons (pel). Omdat wij als compagnie (cie) tevens Operationeel Gereed (OG) zijn, waren er meer opdrachten die uitgevoerd moesten worden en dat had zijn uitwerking op flexibiliteit en logistieke inspanningen.

Het SMOO-bureau

Dat de cie naar CAEN gaat en ook OG is, was geen verrassing want dat stond al een tijd op de jaarplanning. Tijdens de oefening Engineer Victory-1 (EV-1) in Roemenië kregen we op 4 juni de bevelsuitgifte CAEN-2023. Naast het bevel kregen we ook een 'houd rekening met' (hrm) inzet van taak team (TT) Litouwen (LTU) en TT Bosnië-Herzegovina (BiH), waarvan we alleen de werkzaamheden kregen. Wanneer dit plaats ging vinden was nog onbekend.

We zijn als staf het OATDOEM-proces gaan doorlopen. Daarin heeft een SMOO-bureau een belangrijke rol. Enerzijds moet de 'current' blijven draaien en daarnaast moet de 'plans' de oefening CAEN gaan uitwerken. De 'current' wordt gedaan door de sgt-operations in de ops. Het werk op de werklocaties wordt bewaakt door sgt-werkvoorbereider. Deze verdeling betekent dat sm-algemeen en sm-vaktechniek zich kunnen focussen op CAEN. Naast de 'current' bewaken c.q. aansturen, bekijkt de sm-algemeen welk personeel beschikbaar is, wat ze kunnen op hun vakgebied en welke middelen beschikbaar zijn om de opdrachten uit te voeren.

Naast de 'current' bewaken, met name of de planning nog volgens schema loopt, bekijkt de sm-vaktechniek alle opdrachten en welke capaciteit aan personeel en materieel daarvoor benodigd is.

Uit de opdrachten met daaraan gekoppeld de capaciteit van personeel en materieel volgt een planning. Omdat we de 'hrm' van de TT's hebben ontvangen, zijn deze ook geanalyseerd met daaraan gekoppeld personeel en materieel. Hierdoor konden we gauw zien wat de gevolgen zouden zijn voor CAEN mocht er een TT ingezet worden.

De planning

Naast de planning van CAEN met de evt TT's heeft dit direct effect op het lopende jaarplan. De weekplanning na de FCBB CAEN was als volgt:

- Week 22 t/m 25 Oefening EV-1 Roemenië;
- Week 26 Transport met trein en lossen;
- Week 27 en 28 Onh;
- Week 28 Uitgifte SJP 2024;
- Week 2; Inlichten van 6 man adaptieve capaciteit;
- 4 man BT van WAM & Van Duren bouwgroep;
- 1 man Reservist bij de eenheid (Gww);
- 1 man Natres (ET).
- Week 29 OTV-en tellen CAEN;
- Week 29 Materieel gereedzetten CAEN t.b.v boot beladen, TT LTU en TT BiH;
- Week 30 t/m 33 Gelegenheid tot verlof;
- Week 38 Acclimatiseringsprogramma;
- Week 39 t/m 42 Oefening CAEN;
- Week 43 Boot beladen CAEN;
- Week 46 Boot lossen Eemshaven;
- Week 47 t/m 49 Onh en Tellen.

Naarmate we dichter bij het zomerverlof kwamen, werd ook de vertrekdatum van de TT's bekend.

- Week 33 t/m 35 uitvoering TT BiH (gedeelte gww, constr en ost)
- Week 34 t/m 39 uitvoering TT LTU (gedeelte gww)
- Week 40 t/m 44 uitvoering TT LTU (gedeelte constr en ost)

Dit heeft ertoe geleid dat we voor het zomerverlof het plan voor CAEN hebben aangepast n.a.v. personele capaciteit t.b.v. TT LTU. Deze is voor een groot gedeelte parallel gaan lopen met CAEN. Hierdoor heeft er prioritering plaatsgevonden in de volgorde van werkzaamheden en dat had dus weer effect op de planning van oefening CAEN.

Flexibiliteit

Als OG-cie weet je één ding zeker, je hebt te maken met onzekerheden. De planning kan wekelijks veranderen. In het kader van inzet was het zeker dat die ging plaatsvinden, maar wanneer de inzet daadwerkelijk begon, was pas laat duidelijk. Vanwege de korte inzet van TT BiH zijn deze meegegaan naar CAEN. Het TT LTU (gedeelte gww) heeft zich zeer flexibel ingesteld. Ze zijn na terugkeer van TT LTU slechts 2 dagen thuis geweest om daarna richting Curaçao zijn gegaan om aan te sluiten bij oefening CAEN. Dat geldt ook voor het werven van nieuw personeel. Omdat dit een hoge prio heeft gekregen, betekent het personeel dat daarvoor ingezet gaat worden, soms maar een paar dagen van tevoren te horen krijgt wat ze moeten gaan uitvoeren en waar. Om dit te realiseren is flexibiliteit binnen alle lagen van de cie bijna een vereiste. ||

OEFENING CAEN

Caribbean Engineer, een tropisch avontuur vol uitdagingen. Het vervullen van mijn rol als OPC (opvolgend pelotonscommandant) in deze exotische omgeving was een unieke ervaring. Samenwerken met een samengesteld team bracht extra complexiteit met zich mee. Het begeleiden van het team en het omgaan met de verschillende persoonlijkheden was soms een uitdaging op zich. Als OPC bij een GWW-pel, was mijn rol om ervoor te zorgen dat alles op rolletjes liep binnen onze samengestelde team. Het is een uitdagende taak, maar ik pak het met enthousiasme en vastberadenheid aan.

Tekst || Sgt1 Van de Berg, 103 Constrcie, GWW

Maar het was niet alleen maar rozengeur en maneschijn. Ik ben ook tegenslagen tegengekomen tijdens de oefening. Communicatieproblemen, logistieke obstakels en de kwaliteit van het materiaal zorgden voor de nodige frustraties. Soms zijn er teamleden die niet gemotiveerd zijn of die moeite hebben om zich aan afspraken te houden. Dit kan frustrerend zijn, maar in plaats van boos te worden, probeer ik begripvol te zijn en te achterhalen wat de oorzaak is van hun gedrag.

Dit deed ik door individuele gesprekken te hebben met als doel de motivatie en betrokkenheid te vergroten. Soms kan het zijn dat ze extra begeleiding of ondersteuning nodig hebben. Door met hen samen te werken en hen te helpen hun uitdagingen aan te pakken, kan ik een positieve verandering teweegbrengen. In mijn rol als opc, neem ik de begeleiding serieus. Ik zorg ervoor dat ik altijd beschikbaar ben voor mijn teamleden en dat ik opensta voor hun vragen en zorgen. Door regelmatig te communiceren en te luisteren naar hun behoeften, creëer ik een positieve werkomgeving waarin iedereen gemotiveerd is om zijn best te doen en heb ik het gevoel van eigenaarschap en verantwoordelijkheid bij het team verhoogd.

Over het algemeen heb ik de oefening als opc als een waardevolle ervaring ervaren. Het heeft me geleerd hoe ik effectief kan communiceren en samenwerken met verschillende disciplines binnen het team en problemen kan oplossen.

Ik heb geleerd om flexibel te zijn en snel oplossingen te vinden voor problemen die zich voordoen en welke invloed dit heeft op de sfeer en productiviteit van het team.

Al met al was de oefening op Curaçao een rollercoaster van emoties. Ik ben trots op mijn rol als opc bij het GWW-pel. Het is een uitdagende taak, maar door mijn teamleden goed te begeleiden en problemen proactief aan te pakken, ben ik in staat geweest om een positieve impact te hebben. Het vergde geduld, communicatie en doorzettingsvermogen om iedereen op één lijn te krijgen. Hoewel er negatieve ervaringen waren, heb ik geleerd hoe ik deze kon aanpakken en het team kon motiveren. Ik hoop dat anderen kunnen leren van mijn ervaringen en geïnspireerd worden om hun eigen uitdagingen aan te gaan en het beste uit zichzelf en hun teamleden te halen. Het is belangrijk om open te staan voor verschillende perspectieven en om conflicten op een constructieve manier aan te pakken. Door samen te werken en elkaar te ondersteunen, kunnen we succesvolle resultaten behalen. ||

**IK KAN MET TROTS
ZEGGEN DAT
WE ALS TEAM
GEGROEID ZIJN
EN VEEL HEBBEN
BEREIKT.**

OE FENING CAEN 2023

Voor mijzelf en nog een aantal anderen van ons pel ging dit echter niet helemaal op, omdat wij 2 weken voor vertrek terugkeerden van een missie in Bosnië. Hierdoor hadden velen van ons eerst nog een week verlof.

Een poer is een betonnen blok en deze plaatsen wij als fundering voor een gebouw dat hier bovenop wordt gebouwd. Hierbij is het belangrijk, dat de poer stevig en vlak moet staan, aangezien hier later een gebouw op steunt. Wat wij hebben gedaan is per poer een gat graven met de graafmachine. In dit gat hebben wij stelzand gedaan en afgevlakt (afreien heet dit), zodat we daarna de poer door middel van de graafmachine met kettingen in het gat konden laten zakken. Met behulp van stootijzers konden we, wanneer de poer in de kettingen hing,

Omdat wij op Curaçao met een vrij onervaren en samengestelde groep aankwamen, waarbij veel jongens nog geen opleiding hadden gehad, was dit een mooie klus om mee te starten. Ook konden we hierbij nog even wennen aan de hoge temperatuur en luchtvochtigheid op Curaçao. Na deze opdrachten begon het grote werk; het stellen van de poeren op Site B, waar uiteindelijk een pelotonsgebouw opgebouwd zal gaan worden. Deze locatie ligt op een heuvel waarbij het verschil in hoogte tussen voor- en achterkant bult 1,2 meter was. Om het gebouw hier passend op te maken was er eerst wat grondverzet nodig, waarbij we met de shovel de grond hebben verdeeld naar de buitenzijde toe om zo het werk

Kortom, een opdracht met soms wel wat tegenslagen, maar voor iedereen in de groep was er uiteindelijk grote leerwinst. Voor de ervaren jongens in het begeleiden van de nieuwere jongens, waarvan sommigen nog geen enkele functieopleiding hadden gehad. Voor de nieuwere jongens een mooi inzicht in wat civiele techniek allemaal inhoudt. Voor mijzelf als groepscommandant was het soms lastig vooruit te plannen met een vrij onervaren groep en zoveel factoren van invloed, maar uiteindelijk heb ik hiervan geleerd om het zoveel mogelijk in

A photograph of a construction site for a building with a metal frame. Several people are standing around the structure, and a small boat is visible in the foreground. The background shows a grassy hill under a cloudy sky.

Land Support Enabling Sustainment van Large Scale Operations

Nu oorlog terug is op het Europese vaste land en de globale veiligheidssituatie alleen maar lijkt te verslechteren is een *Large Scale Operation* (LSCO) waarbij de NAVO binnen nu en 5 jaar betrokken wordt niet ondenkbaar. De Krijgsmacht dient zich met meer focus en urgentie voor te bereiden op oorlogsvoering. De studie *Land Support Enabling* richt zich op het in kaart brengen van de noodzakelijke *Combat Service Support* (CSS), *Military Engineering* (MILENG) en C2-ondersteuning (C2Ost). Die is nodig om gevechtskracht in het Landdomein in te zetten en in stand te houden binnen de context van het *New NATO Force Model* (NFM) en in nauwe samenwerking met Duitsland. CSS, MILENG en C2Ost wordt binnen de NAVO geschaard onder *sustainment*. Ik neem u graag mee in de analyse van deze opdracht en de eerste voorlopige conclusies die ik daaraan denk te kunnen koppelen voor de *sustainment* met voor vandaag specifieke aandacht voor MILENG.

Tekst * Bgen N.G. (Nicole) de Wolf-Fabircius, Studiemandaathouder Land Support Enabling

Effectieve ondersteuning van het gevecht en het kunnen voortzetten daarvan is niet alleen randvoorwaardelijk om succesvol te zijn in het gevecht, maar ook als geloofwaardige afschrikking om een conflict te kunnen voorkomen. Dat houdt in dat je niet alleen voldoende ondersteuning nodig hebt, maar dat je die ondersteuning ook in staat moet stellen om hun taak uit te voeren binnen gevechtseenheden en formaties en onder de omstandigheden waarin deze formaties moeten vechten. Voor de studie heb ik dat verwoord in het volgende effect, waarbij je voor de Duitse divisie ook een andere NAVO-formatie

„Das erste Geschäft einer jeden Theorie ist das Aufräumen der durcheinander geworfenen und ineinander verworrenen Begriffe und Vorstellungen, und erst, wenn man sich über Namen und Begriffe verständigt hat, darf man hoffen, in der Betrachtung der Dinge mit Klarheit und Leichtigkeit vorzuschreiten.“

Carl von Clausewitz

of opdracht kunt lezen waarbinnen Nederlandse gevechtskracht wordt ingezet:

“Een DEU divisie in staat te stellen om te vechten met een NLD brigade, waarbij bataljonsgrootte wijzigingen in de gevechtssamenstelling tussen de brigades niet zou moeten leiden tot nationale of logistieke ondersteuningsproblemen.”

Nederland heeft voor het NFM capaciteiten aangeboden om ingezet te worden binnen de verschillende plannen van de NAVO. Voor het Landdomein zou je die kunnen vertalen naar 5 afzonderlijke opdrachten of in te zetten capaciteiten, te weten:

- Een *Special Operations Land Task Group* (SOLTG), bestaande uit capaciteiten van het KCT en het Ranger bataljon van 11 Luchtmobiele brigade, onder leiding van SOCOM in een *Composite SOC* in TIER-I¹.
- Het Hoofdkwartier van 1 GNC inclusief het CIS-bataljon en het Support Bataljon.
- Een *Air Manoeuvre Task Force* (AMTF), bestaande uit capaciteiten van 11 Luchtmobiele brigade en het Defensie Helicopter Commando, onder leiding van de *Division Schnelle Kräfte* (DSK) voor de ARF-360².
- Een *Brigade Combat Team* (BCT) binnen een Duitse divisie in TIER-II.
- De Nederlandse Patriot capaciteit.

Deze vijf opdrachten vragen elk om specifieke ondersteuningsplannen voor CSS, MILENG en C2Ost. Die plannen bouwen we op, voor wat betreft het wat, van oost naar west. Of te wel we beginnen bij de gevechtseenheid van compagniesgrootte en vullen de ondersteuningsketen dan via het bataljon, naar de brigade en vervolgens naar de divisie toe op en geven vervolgens aan hoe het koppelveld vanuit de Landcomponent naar

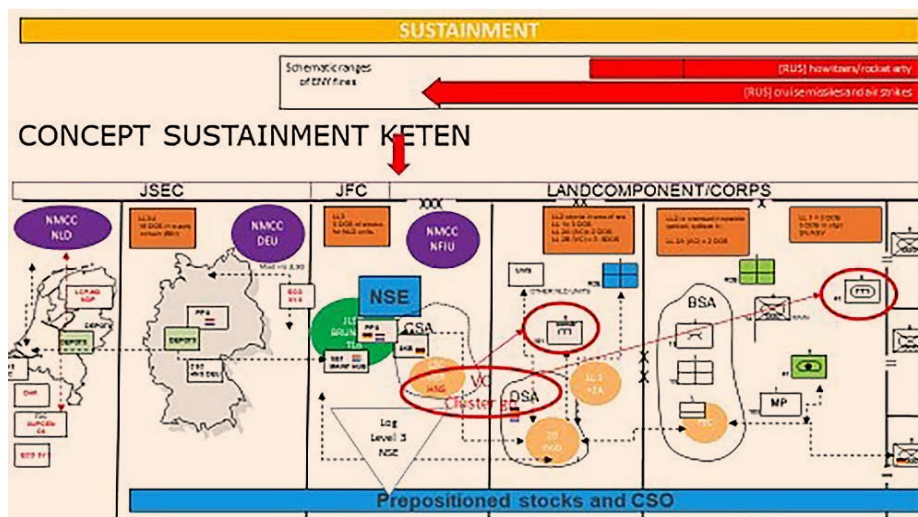
Nederland toe eruit zou kunnen of moeten zien. Dat koppelveld is het *National Support Element* (NSE). Vervolgens gaan we in gesprek met DOSCO, COMMIT en de systeem-logistieke bedrijven van de OPCO's over hoe vanuit Nederland die verbinding met de NSE kan worden ingevuld. Hiervoor is nadrukkelijk de samenwerking met civiele partners nodig, maar ook met *Host Nation Support* (HNS) van bondgenoten.

Een Nederlandse brigade in een Duitse Divisie, wat betekent dat voor de sustainment?

Duitsland en Nederland hebben de afspraak gemaakt dat zij voor de NAVO gezamenlijke gevechtskracht leveren in de vorm van divisies. Sinds 2023 zijn daarom alle drie de Nederlandse brigades ingedeeld bij Duitse divisies. 11 Luchtmobiele brigade bij de DSK, 43 Gemechaniseerde brigade bij de 1^e PanzerDivision (1PzDiv) en 13 Lichte brigade bij de 10e Panzer-Division (10PzDiv). Samen met Duitsland zijn we nu begonnen om ook de CSS, MILENG en C2Ost ondersteuning van deze divisies gezamenlijk te beschrijven en op termijn ook samen in te vullen. Als startpunt gebruiken we de Divisie 2025, de NFM-bijdrage van Duitsland en Nederland met 10PzDiv, om de

ondersteuningsafspraken ook conceptueel verder in te kunnen gaan vullen. Naast de gevechtsbrigades kent de divisie ook divisietroepen. 101 Geniebataljon maakt deel uit van de Divisie 2025 als divisie-geniebataljon.

De NAVO eist van landen dat zij hun eenheden kunnen inzetten met enige vorm van zelfstandigheid op elk eenheidsniveau en CSS-ketens inrichten om die eenheden in stand te houden. Dat betekent dat de eenheden van de 13e Lichte brigade maar ook 101 Geniebataljon 3 Days of Supply (DOS) bij zich moeten hebben, klasse I, III, V en water³, het zo-

genaamde *NATO log level 1*. Op brigade niveau dient nog eens 2 DOS aanwezig te zijn en op divisie niveau 3 DOS, het zogenaamde *NATO log level 2 (2A+2B)*. Achter de divisie dient nog een keer 5 DOS aanwezig te zijn, voor Duitsland en Nederland is dat bij de NSE, het *NATO log level 3*. Nationaal dient dan nog eens 17 DOS ter beschikking te zijn zodat een land zijn capaciteiten kan voorzien van 30 DOS bij aanvang van een LSCO. Het B&TCo van het OOCL ondersteunt de distributiegroepen van de brigade-eenheden en divisietroepen om die zelfstandigheid mee te kunnen nemen. Tevens moet ze in staat zijn om voor het bataljonsniveau, de brigade, de divisie tot en met de NSE logistieke installaties in te richten, van waaruit eenheden of installaties bevoorrad kunnen worden. Voor specifieke genievoorraden richt het B&TCo in het voorraadcentrum (VC), een cluster geniemat in. Van hieruit worden de Pantsergeniebataljons en 101 Geniebataljon bevoorrad met veldversterkingsmateriaal en specifiek genieverbruiksmateriaal. Voor de Materieeldienstketen zitten er bij de eenheden ODB-groepen die kunnen terugvallen op herstelpelotons op bataljonsniveau of vanuit de herstelcompagnie versterkt kunnen worden met specifieke ploegen. De herstelcompagnie organiseert de matdienstketen op brigadeniveau vanuit de *Brigade support area* (BSA). Voor 101 Geniebataljon moet de herstelcapaciteit vanuit 43 Herstelcompagnie ter beschikking worden gesteld. Omdat 101 Geniebataljon vanuit het divisieniveau wordt ingezet onderzoeken we binnen de studie hoe we die herstelcapaciteit in de matdienstketen opgenomen krijgen, door bijvoorbeeld in gesprek te gaan met Duitsland over onderbrenging bij het divisie CSS bataljon van 10PzDiv, binnen 101 Geniebataljon zelf of met een relatie naar 13 Herstelcompagnie. Voor de reservedelen voorziening valt de matdienstketen

terug op het cluster klasse II/IV binnen het voorraadcentrum (VC) van het B&TCo. Achter de herstelcompagnie zit in de matdienstketen op dit moment geen installatie voor herstel in de keten en wordt er afgevoerd naar het MATLOGCO in Nederland. Binnen de studie onderzoeken we ook de noodzaak voor een *Maintenance Hub* binnen de organisatie van de NSE, zodat de omlooptijden voor de grotere herstelwerkzaamheden of het wisselen van uitrustingstukken kunnen worden verkort. Hierbij wordt ook nadrukkelijk gekeken naar samenwerking met de industrie.

De Geneeskundige keten kent op compagniesniveau afvoergroepen met AMV-capaciteit die kunnen terugvallen op de *Role 1* op bataljonsniveau en *Role 2* op brigade- en divisieniveau. De afvoergroepen en *Role 1* capaciteit voor brigade-eenheden wordt geleverd door de 13 Geneeskundige compagnie. De *Role 2* capaciteit wordt geleverd door 400 Gnkbak van het OOCL. Nederland beschikt niet over *Role 3* capaciteit en zal vanuit de *Role 2* af moeten voeren op Duitse of NAVO *Role 3* installaties achter de divisie. De geneeskundige dienstgoederen worden geleverd door het cluster geneeskundige dienstgoederen binnen het VC. 101 Geniebataljon zou voorzien moeten worden met afvoercapaciteit en kunnen terugvallen op *Role 1* capaciteit in het divisiegebied. Om deze ondersteuning gedeeltelijk te kunnen invullen wordt 400 Gnkbak versterkt. Samen met Duitsland moeten we onderzoeken hoe het divisiegebied wordt afgedekt en in NAVO-verband hoe de keten achter de divisie verder wordt afgedekt of ingericht. De Defensie Geneeskundige organisatie (DGO) van het DOSCO en het Duitse *Sanitätskommando* (SKdo) maken afspraken over de geneeskundige keten waarbij voor de landketen de stafarts CLAS en het Geneeskundig Commando van het OOCL hun expertise inbrengen.

Voorlopige conclusies

Onder aan de streep hebben we te weinig *sustainment* capaciteiten om alle opdrachten af te dekken en de ketens volledig te sluiten, ook samen met Duitsland. Toch heeft het geen zin om de CSS, MILENG en C2Ost capaciteiten alleen kwantitatief te versterken. De bestaande CSS, MILENG en C2Ost eenheden dienen allereerst in staat worden gesteld om hun taak binnen de context van LSCO, in verbanden of formaties met Duitsland, en de opdrachten gerelateerd aan het *New NATO Force Model* (NFM) te kunnen uitvoeren. Dit vereist een herijking van lopende projecten en her-prioritering van middelen (*fahren, funken, schießen*) die randvoorwaardelijk zijn om deze eenheden of capaciteiten te laten functioneren binnen gevechtseenheden en formaties en in hun respectievelijke ketens. Vanuit goed functionerende ketens en capaciteiten kan dan vervolgens de kwantiteit worden vergroot.

De Krijgsmacht maar ook de Landmacht zal haar eigen concepten beter moeten afstemmen en laten passen binnen de concepten van de NAVO. Eisen die de NAVO stelt aan capaciteiten, eenheden en de gereedstelling daarvan zullen we moeten verwerken in onze eigen plannen voor de organisatie van eenheden, materieel en voorraden maar ook in onze wijze van gereedstellen en het toetsen of testen van eenheden.

In ons specifieke geval is nauwe afstemming met Duitsland tot op het niveau van tactieken en technieken cruciaal. Als we elkaar bij de daadwerkelijke oorlogsvoering niet blindelings vertrouwen leidt onze gevechtskracht daaronder en kan dat in het slechtste geval dodelijk zijn.

Maar ook nationaal moeten we aan de bak. Met *fahren, funken, schießen* bedoel ik dat CSS, MILENG en C2Ost eenheden moeten worden voorzien middelen die hen in staat stellen hun primaire taken uit te voeren onder dezelfde omstandigheden

als gevechtseenheden dat moeten doen. Nachtzichtmiddelen om 's nachts op te kunnen treden. Verbindingsmiddelen om zowel naar de te ondersteunen eenheid, binnen de keten of in het divisiegebied naar steunende eenheden te kunnen communiceren. En wapens of middelen om de eigen nabijbeveiliging vooral ook tegen drones in te kunnen richten en uit te voeren. Daar zijn geen nieuwe plannen voor nodig, maar betekent mijns inziens concreet kijken naar lopende projecten op deze onderwerpen en die verruimen.

Daarnaast zullen we meer geïntegreerd met de gevechtseenheden en in de juiste verbanden moeten trainen, zowel in de brigade als met de brigade als binnen de divisie. Dat vergt meer trainingstijd en een betere afstemming tussen de verschillende trainingsdoelen zodat C, CS en CSS-eenheden elkaar in de tactische context beter leren begrijpen, want alleen gezamenlijk zullen we uiteindelijk het gevecht aan kunnen gaan, voort kunnen zetten en uiteindelijk winnen.

Maar ook op eenheidsniveau kunnen we aan de slag met het verhogen van onze gereedheid, zowel op het gebied van mensen, middelen en manieren. Commandant 101 Geniebatallion en commandant 11 Pantsergeniebatallion zijn daar tijdens het Geniesymposium verder op in gegaan. *

Eindnoten

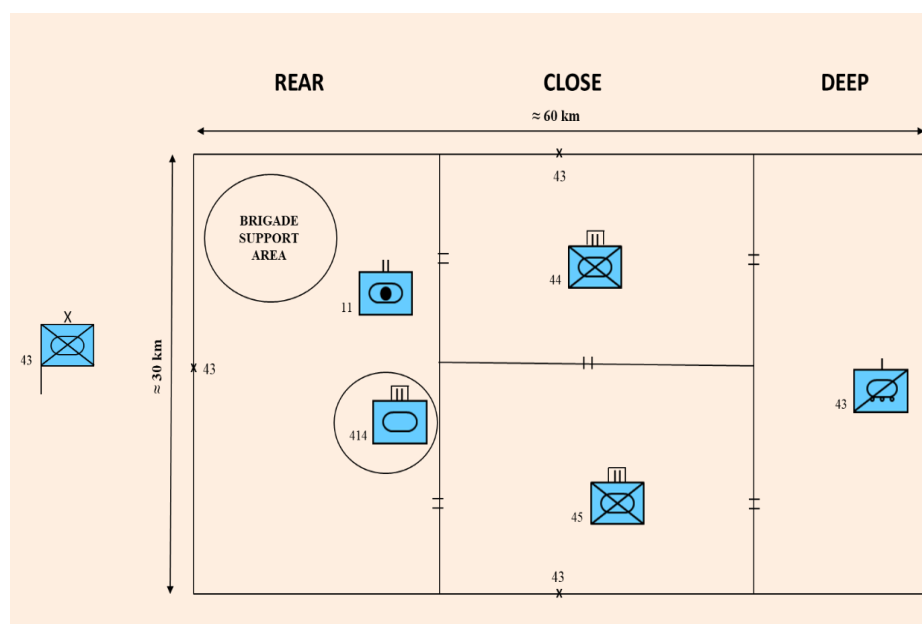
- 1 TIER-I, II of III geeft de tijd aan waarbinnen deze eenheden ter beschikking moeten kunnen staan voor NAVO inzet. TIER-I=10 dagen, TIER-II=30 dagen en TIER-III=180 dagen.
- 2 ARF-360: Allied Reaction Force-360: snel inzetbare capaciteit voor het gehele NAVO grondgebied en aan de randen daarvan.
- 3 Klasse I=voeding, Klasse III=brandstof en Klasse V=munitie.

Een Bredere Blik op Geniesteun aan de Brigade

In dit artikel ga ik kort in op het optreden van 11 Pantsergeniebataljon (11 Pagnbat). In ons genie-denken beperken we ons bij *combat support engineering* vaak tot de ondersteuning van de gevechtsbataljons (gevbats), maar er is meer. We zijn niet alleen verantwoordelijk voor de gev bats, maar voor de hele brigade; en voor *alle military engineering*, dus voor genie, CBRN én EODD.

Het doel van dit artikel is om met een bredere blik naar de geniesteun voor een brigade te kijken en daarvoor een denkraam aan te reiken. Dit artikel is gebaseerd op de werkwijze van 11 Pagnbat binnen de 43e Gemechaniseerde Brigade (43 Mechbrig). De andere brigades treden anders op; 41 Pagnbat en 11 Geniecompagnie luchtmobiel dus ook. Als genie-commandanten onderling voeren we daar onderling goede gesprekken over, maar dit artikel is mijn zienswijze.

Tekst ✱ Lkol M. (Marijn) van Sliedregt EMSD, Commandant 11 Pantsergeniebataljon

Deep-close-rear

Het uitgangspunt voor het optreden van 43 Mechbrig is de verdediging in een vak. Dat is sterk vereenvoudigd weergegeven in figuur 1. Als we daar het operationeel raamwerk *deep-close-rear* op leggen zien we de gev bats in de *close-battle* maar we zien dat er ook een *deep-* en een *rear-operation* is.

Deep

In de diepe operatie vormt 43 Brigade Verkenningsseskadron (43 BVE) een beeld van de opmars van de vijand en de artillerie vuurt daarop vanuit het achtergebied. De genie kan de diepe operatie ondersteunen door genie-verkenningen uit te voeren en, voorafgaand aan het gevecht,

door te adviseren over de hinderniswaarde van het terrein, de infrastructuur, de opmarsroutes van de vijand en de vijandelijke geniemiddelen.

Close

De geniesteen aan gevbats in de nabijoperatie kent iedereen wel: hinderissen voor de contra-mobiliteit, gevechtsoptellingen ter bescherming in het defensief en het doorbreken van hindernissen in het offensief. Maar dit is een te simpele weergave. Ook hier moeten we breder kijken.

Rear

Over het achtergebied hebben we het vaak niet, maar probeert u zich eens voor te stellen wat daar allemaal gebeurt. De artillerie-batterijen verplaatsen zich door het achtergebied en vuren vanuit *artillery manoeuvre area's* op de vijand. Mogelijk staan er luchtverdediging- of *counter unmanned aerial systems (UAS)*-eenheden opgesteld, verspreid door het gebied. Eén van de gevbats houdt zich op in een verzamelgebied als brigade-reserve. Vanuit het *brigade support area (BSA)* is er een continue stroom van brandstof en munitie naar de eenheden in front.

Andersom worden er gewonden afgevoerd naar de hulpposten van de geneeskundige dienst en wordt beschadigd materieel naar de herstellpelotons getransporteerd. Door het achtergebied verspreid staan er meerdere commandoposten. Op de routes in het achtergebied regelt de marechaussee het verkeer. En in de oorden richten *PSYcological Operations (PSYOPS)*- en Cliviel Militair Interactie Commando (CIMIC)-eenheden zich op de bevolking, vluchtelingen, hulporganisaties en lokale autoriteiten. Kortom, in het brigade-achtergebied is het druk.

Eén van de belangrijkste taken van de genie in het achtergebied is het openhouden van de routes, want het gevecht móet door en dat kan niet zonder bevoorrading. De verkenner en *advanced search* kunnen het routenetwerk en met name de kwetsbare punten monitoren. Waar nodig kunnen de ondersteuningspelotons van de paganie of groepen van de constructiegenie routes, wegen- en ander infrastructuur herstellen.

Maar er is meer. Onze CBRN-eenheden staan in het achtergebied stand-by en naarmate de CBRN-dreiging toeneemt, worden ze actiever: bijvoorbeeld door het *detection, identification and monitoring*

(DIM)-peloton in te zetten en door locaties voor ontsmettingsstraten te verkennen. Waarschijnlijk is het achtergebied ook de uitvalsbasis voor het EODD-peloton dat onder de vleugels van 11 Pagnbat de brigade ondersteunt, bijvoorbeeld door het *clearen* van explosieve dreigingen.

Bovendien kan het voorkomen dat eenheden die opereren in het achtergebied, op enig moment behoefte hebben aan wegverbetering, gevechtsoptellingen of beschermingsconstructies; met name wanneer het front statisch wordt. Misschien ontstaat er wel de noodzaak voor een logistieke brug. We denken dus vaak niet aan het genie-optreden in het achtergebied, maar het is heel denkbaar dat ook daar behoefte is aan genieadvies en geniecapaciteit.

Denkraam

Onderstaand denkraam is een hulpmiddel om met een brede blik te kijken naar de MILENG ter ondersteuning van de brigade. En het is ook bruikbaar voor het bataljons- of compagniesniveau.

Nr.	Variabele:	Vraag:
1	Fase	Bekijk voor iedere fase...
2	Deep/Close/Rear	zowel in <i>deep</i> , in <i>close</i> en in <i>rear</i> ...
3	Effect/outcome	de gewenste effecten en resultaten...
4	Genietaak	of (contra)mobiliteit, bescherming en overige genietaken kunnen bijdragen...
5	Offensief/defensief	met offensieve én defensieve <i>mindset</i> ...
6	Taak	welke taken daar voor nodig zijn...
7	Middel	welke MILENG capaciteit beschikbaar is...
8	Planning	en wanneer dat kan worden uitgevoerd.

Stel, de *Concept of Operations* (CONOPS) van de brigade is verdeeld in vier fasen: *preparation*, *delay*, *block* en *rearward passage of lines* (RPOL), dan kunnen we aan de hand van het denkraam allerlei manieren vinden om de CONOPS van de manoeuvrecommandanten te ondersteunen.

Bijvoorbeeld de voor de hand liggende manieren:

-Voor fase DELAY → CLOSE → behoud van *combat effectiveness* gevbats → bescherming → defensief → gevechtsofstellingen graven → bouwmaschinen → uitvoeren uiterlijk tijdens *preparation*-fase.
 -Voor fase BLOCK → CLOSE → tegenaanval → mobiliteit → offensief → wegverbetering tbv eigen tanks → KODIAK → uitvoeren uiterlijk tijdens DELAY

En ook minder voor de hand liggende manieren:

-Voor alle fasen → REAR → *sustainment* → bescherming → defensief → routes controleren op aanslagmiddelen (IED's) → *Advanced Search* → *PREPARATION*- t/m *BLOCK*-fase.
 -Voor alle fasen → REAR → behoud van *combat effectiveness* artillerie → bescherming → defensief → gevechtsofstellingen graven → bouwmaschinen → uitvoeren uiterlijk tijdens *PREPARATION*-fase.
 -Voor alle fasen → REAR → *sustainment* → algemene genietaken → defensief → wegverbetering tbv BSA → bouwmaschinen → *PREPARATION*- t/m *DELAY*-fase.

Door variabelen 'uit te proberen' in het denkraam komen er manieren aan het licht om de CONOPS van de manoeuvrecommandant te ondersteunen met MILENG die in eerste instantie misschien niet voor de hand liggen. Zo dwing je jezelf om dieper na te denken over de mogelijke wijzen van optreden. Vervolgens is het zaak te constateren welke manieren wenselijk en haalbaar zijn en wat de prioriteiten zijn.

Conclusie

Pantsergeniebataljons zijn verantwoordelijk voor alle *military engineering*: genie, CBRN én EODD ten behoeve van de brigade, in de *deep*, de *close* en de *rear*. We moeten in discussies over 'de genie van de toekomst' én in ons genieadvies breder kijken dan we nu vaak doen. We moeten dieper nadenken over ons genieadvies. Dat geldt ook voor onze steun aan bataljons en compagnieën. Het denkraam dat in dit artikel is beschreven kan daarbij helpen.

De noodzaak ligt voor de hand: om ervoor te zorgen dat de brigades, bataljons en compagnieën die we ondersteunen beter kunnen vechten. Én winnen. ✱

101 Geniebataljon

bereidt zich voor op oorlog

“Mannen en vrouwen van 101, het is 8 januari en we hebben als bataljon de drie hoofdtaken van de Krijgsmacht alweer afgevinkt. Een prima start van 2024!” Zo begon ik mijn toespraak aansluitend aan de nieuwjaarsloop. De Commandant der Strijdkrachten heeft recentelijk aangegeven dat de Nederlandse Defensie zich voor moet bereiden op het voeren van oorlog. En nu?..., hoor ik u vragen? 101 Geniebataljon wordt immers continu ingezet, ongeacht welke hoofdtak en dus ook bij een eventuele oorlog. Wat is dan nu het verschil? Dit artikel neemt u mee in wat voorbereiden op oorlog voor het bataljon betekent. Hierbij worden de grote verschillen met de inzet in het verleden geïdentificeerd, en wordt inzicht geboden in de benodigde transitie waar wij als bataljon nu volop aan werken.

Tekst * Lkol H.J. (Harold) Dubbelhuis MSc EMSD, Commandant 101 Geniebataljon

Wat is er nu anders?

Oorlog is de voortzetting van de politiek met andere middelen (Clausewitz, 1832). Plat gezegd: wie niet horen wil, moet maar voelen. Altijd is er daarbij sprake van een voorbereidende en een afsluitende fase. De huidige situatie is wellicht te betitelen als de pre-conflict fase, waarbij 101 Geniebataljon onder andere wordt ingezet in Polen, Roemenië en Litouwen. De uitvoering van deze activiteiten en het optreden in een postconflict fase vormen geen aanleiding om de huidige gereedstelling aan te passen. De dreiging en de zelfstandige rol van het bataljon tijdens oorlog daarentegen wel.

In het New NATO Force Model (NFM) levert de Landmacht brigades met *Combat Support*- en *Combat Service Support*-capaciteiten en daarnaast divisietroepen om de brigades optimaal te kunnen ondersteunen. 101 Geniebataljon is opgenomen in het NFM als divisie-geniebataljon en moet als tactische eenheid in een divisievak optreden.

Het verschil is dat het bataljon niet meer gewend is om als zelfstandige eenheid in een divisie te opereren. De uitgangspunten ‘beveiligen, verbindingen, opdracht’ (B/V/O) moeten weer de basis vormen bij de uitvoering van elke taak. Het bataljon kan niet meer rekenen op een veilige omgeving, waarin het wordt ontzorgd en de bovengenoemde uitgangspunten worden gefaciliteerd. Tegelijkertijd tonen de lessen uit Oekraïne aan, dat concentratie van middelen dodelijk is door de alsmaar groeiende dreiging vanuit de lucht. Camouflage en misleiding worden weer belangrijk en in de uitvoering zullen compagnieën vanuit compagnieverzamelgebieden optreden – van waaruit pelotons opdrachten krijgen.

Een tweede belangrijk verschil betreft de taakstelling van het bataljon. De primaire taakstelling is van oudsher het herstellen en realiseren van (militaire) infrastructuur voor de divisie, zodat anderen kunnen vechten.

Constructie Dirt Strip

Dit houdt onder andere in: het herstellen en aanleggen van wegen, *rapid runways*, spoor en bruggen en ook het realiseren van infra voor de logistieke- en C2-voorzieningen, of vluchtelingenkampen. Als secundaire taak moet het bataljon buiten directe vijanddreiging in staat zijn om – op verzoek van de divisiecommandant – de brigades te ondersteunen bij het uitvoeren van verschillende *Combat Support*-activiteiten. Denk hierbij aan het graven van opstellingen, tankgrachten, of het uitvoeren van andere contramobiliteitstaken. Dit laatste is een ‘nieuwe’ rol voor het bataljon. Daarmee verwordt 101 Geniebataljon niet tot een pantsergenie-eenheid, maar moet het wel kunnen optreden in de brigadevakken en deze taken bij een lagere vijanddreiging uit kunnen voeren.

Waar de twee constructiecompagnieën zich bekwamen in deze twee hoofdtaken moet 105 Geniecompagnie Waterbouw (105 Gncie Wb) zich primair richten op de brugslagtaak, omdat dit een essentiële capaciteit is ten tijde van oorlog. Een *river crossing*-operatie verschilt fundamenteel van inzet zoals bij de Nijmeegse Vierdaagse, en vereist uitgebreide training met de manoeuvre – waarbij er ook een expliciete rol is weggelegd voor de bataljonsstaf. Mede hierom is het goed om 105 Gncie Wb weer te benoemen als 105 Brugcompagnie. Dat neemt niet weg dat de in het verleden toegevoegde constructietaak als neventaak behouden blijft. Deze capaciteit is benodigd om als bataljon alle andere taken in het kader van hoofdtak 2 en 3 ook uit te kunnen voeren.

Bouwen aan onze mensen, middelen en manieren

101 Geniebataljon is met deze veranderingen volop aan de slag. De transitie gaat over drie assen: mensen, middelen en manieren. Eén aspect is alles overkoepelend: we moeten het doen met de middelen die wij nu hebben. De luxe om te wachten totdat alle tekorten zijn opgelost, is er niet. Het zou ook naïef zijn om dat te doen.

De belangrijkste transitie zit in onze mensen. Allereerst de *mindset*: ieder individu binnen het bataljon is in de eerste plaats militair, en dan pas specialist. Een continu aandachtspunt, mede doordat het bataljon geregeld wordt ingezet in situaties zonder deze dreiging, waarbij de focus vooral ligt op het technisch specialisme. Dit vereist eigenaarschap van ieder individu en leiderschap op de verschillende niveaus om dit in te regelen en zo nodig af te dwingen. Niet vanuit een hiërarchisch perspectief, maar vanuit een bewustwordingsovertuiging. Iedereen heeft zijn eigen taak en verantwoordelijkheid. Naast eigenaarschap en leiderschap is het stimuleren van initiatief belangrijk. De huidige uitdagingen van de Landmacht zoals de tekorten, maar ook de onoverzichtelijke situaties tijdens een oorlog, vereisen oplossingen die niet binnen de gebaande paden eenvoudig te realiseren zijn. Improvisatie met het juiste initiatief is essentieel om oplossingen te bedenken en uit te voeren.

River Crossing Maastricht

Beveiliging EV-1 2023

Ten tweede moet er een grotere focus komen op het ervaren leren van onze mensen. Het uitgangspunt dat iemand volledig opgeleid moet worden voordat hij of zij kan werken, is achterhaald. We onderzoeken hoe de primaire constructieopleidingen korter kunnen worden, met als doel om in het werk vanuit ervaring verder door te groeien. 101 Geniebataljon moet daarom zoveel als mogelijk organiek optreden en trainen, om daarmee iedereen te laten groeien in zijn/haar specialisme en rol als leider en/of volger. Afhankelijk van de situatie en de context. Samenwerken is de kracht van de Landmacht en is direct een stimulans voor mensen om te blijven.

een meer dominante factor bij de uitvoering van de opdrachten. Dit houdt in dat de snelheid van handelen en de effectiviteit van producten in sommige gevallen belangrijker zijn dan de esthetische waarde, *'Quantity is a quality of its own'*. Ten derde is er op de verschillende niveaus een groter improvisatievermogen nodig. Op dit moment levert het bataljon werkinstructies met daarin uitgewerkte tekeningen, voorzien van een volledige materiaalstaat. In oorlogssituaties is dit niet de realiteit. Daar wordt op het laagste niveau om meer expertise gevraagd, met improvisatievermogen om oplossingen te bedenken - wat eigenaarschap en initiatief cultiveert.

Ten derde moet het bataljon sterker insteken op de beschikbaarheid van reservisten als aanvullende en/of vervangende capaciteit. Het aantal taken voor het bataljon is groot en divers. Aangenomen dat een reguliere uitbreiding van de organisatie in personeel niet mogelijk is, moet in ieder geval ingestoken worden op reservistencapaciteit. Deze kunnen zowel een kwalitatieve impuls geven – op basis van hun technische expertise – als een kwantitatieve impuls. De huidige ontwikkelingen, zoals vaste contracten met civiele bedrijven (*Sponsored Reserves*) en de organieke implementatie van reservisten binnen het bataljon, zijn hiervoor noodzakelijk. Tegelijkertijd is een juiste mindset zonder adequate middelen niet effectief. De eenheid is niet in staat om zelfstandig als bataljon te acteren. Hiervoor is het noodzakelijk om weer volledig voorzien te worden van eigen voertuigen, deze te voorzien van camouflagenetten, de juiste bewapening te realiseren voor de nabij-beveiliging, nachtzichtapparatuur aan te schaffen om op te kunnen treden bij nacht en tot slot voldoende verbindingsmiddelen te realiseren om communicatie mogelijk te maken tot op groepsniveau. Het realiseren van deze middelen is een grotere *force multiplier* dan welk nieuw middel binnen de organisatie dan ook, en is met relatief weinig financiële middelen te organiseren. Ik wil hiermee niet zeggen dat het nu niet kan, we moeten er echter oplossingen voor vinden om het alsnog uit te voeren.

Naast de mensen en de middelen moet het bataljon haar O&T-programma aanpassen. Als eerste moet getraind worden om als tactische eenheid op te treden in een niet-veilige omgeving. Het optreden – waaronder het verplaatsen bij nacht, het leven op het gevechtsveld vanuit verzamelgebieden, het omgaan met een dreiging vanuit de lucht en van vijandelijke verkenningseenheden voor onder andere de brugslagcapaciteiten – vereisen training. Ten tweede wordt tijd

'101 Geniebataljon, combat ready to support'

Maar hoe dan, is de vraag die nu opkomt. Iedereen kan immers vertellen wat er anders moet. Het bataljon is opgenomen in het NFM als TIER II-eenheid, als divisiemiddel. Er vinden nu gesprekken plaats met Duitsland, die gaan over hoe het bataljon ingebed kan worden binnen de context van de Divisie 2025, en daarmee voor oefeningen binnen de 10^e Pantserdivisie kan worden ingezet. Deze paraplu is van belang om de eenheid te trainen in een oorlogscontext met alle tijd/ruimte-factoren die daarbij horen. Dit vereist tevens een sterkere band met de ondersteunende elementen, zoals herstel en gnk.

Tegelijkertijd heeft de veranderde taakstelling voor een heroriëntatie gezorgd van het trainingscompendium. 101 Geniebataljon moet het optreden als militaire eenheid beoefenen, samen met de technische vaardigheden. Dit kost extra trainingstijd, waardoor het gereedstellingsmodel van het bataljon niet meer voldoet. De keuze is gemaakt om van een 18 maanden- naar een 24 maanden-model te groeien, waarbij de drie compagnieën elk acht maanden operationeel gereedstaan voor elke willekeurige missie. Hierdoor heeft elke compagnie vier maanden effectieve trainingstijd extra, waarin het - naast de aanvullende taken – ook meer effort moet steken in de basisvaardigheden van de manschappen, vanwege de kortere basisopleiding KL (BOKL, voormalige AMO) en het opvangen van de dienjaarmilitairen.

101 Geniebataljon levert altijd en overal

Het bataljon bereidt zich voor op oorlog en wordt ingezet in alle drie hoofdtaken. Een prachtig bataljon met een zeer veelzijdige rol en taak. Om *combat ready to support* te worden, investeren we veel in onze mensen en de manieren hoe we als eenheid optreden. Tegelijkertijd is het realiseren van de basismiddelen essentieel voor de geloofwaardigheid en het vertrouwen.

Sodeju! ✨

VERDUURZAMEN FOOTPRINT OPERATIONELE INFRASTRUCTUUR

Op 8 februari organiseerde het OTCGenie in Wezep het symposium 'Genie 2024: Van loopgraaf tot het achtergebied'. Het symposium was enerzijds gericht op warfighting en wat dit betekent voor de Genie. Tegelijkertijd mogen we de ogen niet sluiten voor het feit dat ook expeditionair optreden in het kader van Hoofdtak 2 nog steeds een reële optie is. Het artikel 'toekomstbestendige operationele infrastructuur' is een verkorte versie van de bijdrage aan dit evenement door J.W. Petersen (NLDA/OTCGenie/Promovendus TU Delft). Het artikel biedt een ander perspectief op constructiegenie en belicht de operationele infrastructuur die in 2021 door NAVO-eenheden in Afghanistan is achtergelaten. Het richt zich specifiek op het identificeren van de belangrijkste uitdagingen met betrekking tot de overdracht en nalatenschap van hedendaagse bases, met als doel inzicht te verschaffen in benodigde innovaties en ontwerp-implicaties voor meer toekomstbestendige operationele infrastructuur.

Op basis van uitgebreid veldwerk schetst het artikel de noodzaak voor een herijking van de huidige ontwerppraktijk. In 2013 ging architect, stedenbouwkundige en onderzoeker Jan Willem Petersen voor het eerst naar Afghanistan om de impact van militaire constructieprojecten te onderzoeken. Hij reisde als burger zelfstandig door het land, waaronder de provincie Uruzgan, waar Nederland de Taskforce Uruzgan missie afsloot in 2010. Zodoende bezocht Petersen talrijke NAVO-kampementen en PRT-projecten. Een aanzienlijk deel van de observaties en bevindingen in dit artikel zijn hierop gebaseerd.

Tekst * Jan Willem Petersen*

Deployment Force Infrastructure – fysieke footprint

Stabilisatiemissies van de internationale gemeenschap hebben doorgaans een grote fysieke voetafdruk. Ook de missies in Afghanistan, zoals de door de NAVO geleide multinationale missie Operatie Resolute Support, als opvolger van de International Security Assistance Force en de missies Operatie Enduring Freedom, vereisten de huisvesting van tienduizenden coalitietroepen met op het hoogtepunt ongeveer 130.000 militairen en burgerpersoneel die in het land waren gestationeerd. Het resulteerde in de bouw van het grootste aantal

militaire installaties ter wereld, waarbij de Verenigde Staten alleen al vanuit 715 bases opereerden gedurende het conflict.

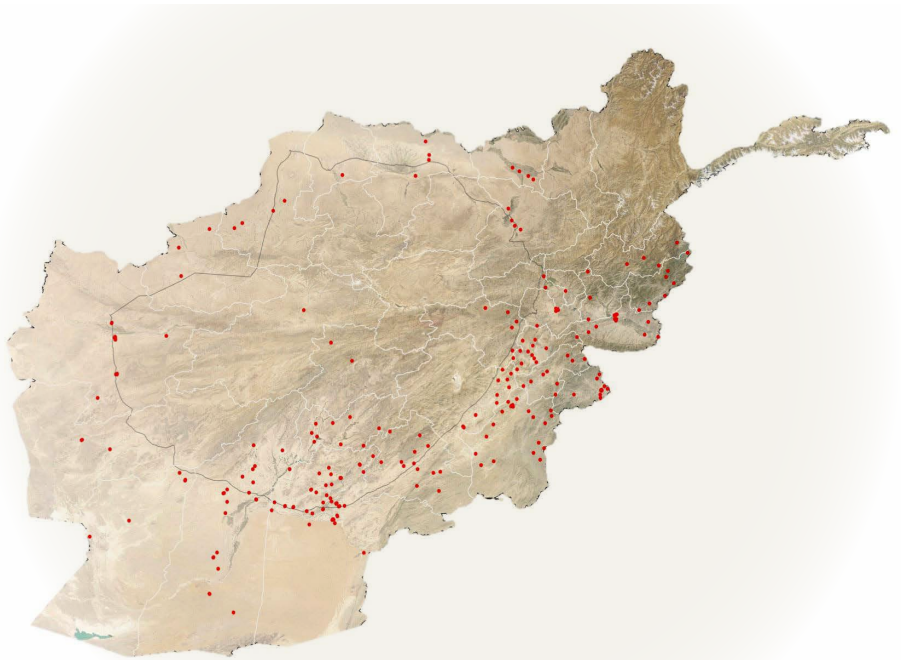
Niet alleen het aantal kampementen maar ook de schaal was groot. Wat aanvankelijk eenvoudige kampen waren groeiden uit tot enorme complexen, zoals *Main Operating Base (MOB) Camp Bastion*, waar Britse militairen tussen 2005 en 2014 waren gestationeerd. Het had voorzieningen die je normaal gesproken associeert met een stedelijke omgeving, waaronder een drukke luchthaven, een volledig functionerende

busdienst, een brandweerkazerne, politie, afvalbeheerdiensten, verschillende restaurants, medische faciliteiten, magazijnen, sportzalen met airconditioning en een waterbottelarij. Om de schaal hiervan in perspectief te plaatsen: het opzetten van deze base is vergelijkbaar met het bouwen van een stad ter grootte van Wageningen, en dat in een tijdsbestek van slechts negen jaar.

Nalatenschap

De terugtrekking van westerse troepen op 31 augustus 2021 markeerde het einde van een twintig jaar durende militaire interventie. Met het vertrek van NAVO-troepen kwam ook een einde aan het afstoten en overdragen van militaire installaties. Dit roept de vraag op wat met de vele militaire constructies is gebeurd. Binnen defensieorganisaties ontbreekt grotendeels een volledig beeld van deze nalatenschap. Kennis over het gebruik en de waarde van kampementen na militaire interventies staat nog altijd in de kinderschoenen.

Analyses laten zien dat veel voormalige NAVO-bases, die tegen enorme kosten zijn gebouwd, zijn achtergelaten. Slechts een fractie van de 12.751 Amerikaanse militaire faciliteiten is gesloopt. De overgrote meerderheid van de constructies, goed voor 94%, is achtergelaten. In 2024 zijn er talloze voorbeelden van achtergelaten complexen die grotendeels ongebruikt of vervallen zijn en niet voldoen aan de belangen of verwachtingen van het gastland. De erbarmelijke staat van kampementen wijst op een fundamenteel probleem: moderne militaire infrastructuur blijkt niet afdoende in staat om na afloop van een missie een zinvol bijdrage te leveren.

Uit onderstaande voorbeelden blijkt dat dit opmerkelijk is vanuit het perspectief van duurzaamheid, maar ook laat dit een blijvend en negatief beeld achter bij de bevolking over de Westerse presentie. Dit heeft een eroderend effect op de ontvankelijkheid van dergelijke missies bij de lokale bevolking.

MOB Tarin Kowt – erfenis

De *Main Operating Base* (MOB) nabij de stad Tarin Kowt, waarin Amerikaanse, Nederlandse, Australische en Afghaanse strijdkrachten verbleven, kent een problematische erfenis. Wat begon als de bescheiden *Forward Operating Base* (FOB) Ripley in 2004, groeide in acht jaar uit tot een basis met een oppervlakte van tweeënhalve vierkante kilometer. Bij een bezoek aan het kamp, nadat Australische en Amerikaanse troepen in december 2013 waren vertrokken en het kamp hadden overdragen aan Afghaanse eenheden, waren er naast een manager die toezicht hield op de civiele luchthaventerminal en een enkel ANA-bataljon, geen activiteiten op het uitgestrekte complex. Het verlaten kampement staat in schril contrast met de bruisende nabijgelegen stad. Ondanks dat het Nederlandse deel van het kamp grotendeels is teruggevoerd of verkocht, zijn de overige delen van de voormalige NAVO-basis ongebruikt. Het resultaat is een spookstad even groot als de aangrenzende provinciale hoofdstad. Deze fysieke militaire erfenis voor de provincie Uruzgan onderstreept de complexiteit van het ontwerpen van militaire infrastructuur die flexibel genoeg is om veranderend gebruik aan te kunnen.

FOB Shank – korte termijn focus

Een ander voorbeeld schetst hoe korte-termijn-denken gericht op realiseren van operationele behoeften leidde tot een cyclus van het bouwen van nieuwe faciliteiten zonder wezenlijke afwegingen te maken over de inbedding in de omgeving. In 2008 beschikte de Amerikaanse basis FOB Shank, gelegen in de provincie Logar, net ten zuiden van het dorp Pul-i-Alam, over welzijns- en recreatiefaciliteiten, een winkelcentrum met meer dan vijftig winkels, diverse restaurants en een nieuwe landingsbaan. Toen Amerikaanse eenheden hun gevechtsoperaties in het gebied beëindigden, lieten ze de basis in oktober van datzelfde jaar achter en droegen deze over aan Afghaanse strijdkrachten. Deze transformeerden echter alleen het noordelijke deel van de basis, dat werd omgedoopt tot Camp Maiwand. Grote delen van het oorspronkelijke kamp bleven ongebruikt en raakten geleidelijk in verval. In 2018 vielen verschillende districten die eerder onder controle van de overheid stonden, weer in handen van de Taliban. Als reactie hierop bouwden de Amerikanen een nieuw kamp aan de zuidkant van het verlaten FOB Shank. Deze ontwikkeling resulteerde erin dat op eenzelfde locatie achtereenvolgens drie kampementen zijn gebouwd, wat laat zien hoe het ontwerp en de bouw gebaseerd zijn op korte termijn behoeften zonder rekening te houden met de langdurige impact. Momenteel staan er op de acht vierkante kilometer vlakke een groot aantal

verlaten gebouwen die slechts tien jaar operationeel waren.

De greep uit voorbeelden van de onbedoelde impact van operationele infrastructuur wijzen vooral op een structurele kloof tussen het ontwerp van kampen ter ondersteuning van militaire operaties en de werkelijke langdurige impact van dergelijke militaire bouwwerken in een inzetgebied. De problematiek van in ongebruik geraakte operationele infrastructuur beperkt zich echter niet tot Afghanistan. Analyses van grotere bases die Nederland de afgelopen twintig jaar heeft gebouwd, tonen een paradoxale situatie. Ondanks dat deze bases vanuit de gedachte van tijdelijkheid zijn ontworpen, voor een maximale duur van tien jaar, kennen vele nog steeds een fysieke aanwezigheid lang nadat de missies zijn afgerond. Dit benadrukt een inconsistentie tussen enerzijds de veronderstelde tijdelijkheid van een kampement en uiteindelijk toch permanente aanwezigheid met een langdurige negatieve impact. Het nodigt uit tot kritische reflectie op de defensieorganisatie wat de oorzaken hiervan zijn.

End-state kamp – geen bepaling eindgebruik(er)

Een van de duidelijkste oorzaken van een negatief nalatenschap is dat er geen vaststelling is van de beoogde eindtoestand of uiteindelijke eindgebruiker van een kamp. De noodzaak om snel operationeel te zijn, vaak binnen enkele maanden, laat weinig ruimte voor een gedetailleerde kennis van de context, inclusief het identificeren

van belanghebbenden. Verkenningen van mogelijke overdracht van een kamp beginnen vaak in de laatste fase van een missie of zelfs pas tijdens de *redeployment*. Een illustratief voorbeeld betreft Camp Leatherneck, het grootste en meest geavanceerde kamp van de Amerikaanse strijdkrachten in de provincie Helmand. Voor deze goed uitgeruste basis met meer dan 2000 faciliteiten bestond geen concreet plan voor effectief gebruik door Afghaanse strijdkrachten. Ten tijde van de overdracht moest überhaupt nog worden bepaald welk nut het kamp zou kunnen hebben. Dit gebrek aan vroegtijdig inzicht in mogelijk gebruik bemoeilijkt het achterlaten van operationele infrastructuur met betekenisvolle waarde.

Schaalbaarheid – inpassing door aanpassing

Een tweede reden voor ongebruikte kampementen is het beperkte aanpassingsvermogen. Dit wordt vooral zichtbaar bij grotere NAVO-kampementen die gedurende de missie gestaag zijn uitgebreid om meerdere divisies te huisvesten. Bij de overdracht aan Afghaanse eenheden blijven de contouren van de basis ongewijzigd, ondanks een sterk afnemende behoefte. Zo beslaat Bagram *Airfield* ongeveer zes vierkante kilometer en faciliteerde het ruim 40.000 internationale militairen en civiel personeel. Na de overdracht aan de Afghaanse overheid werd de basis bezet door ca. 3.000 militairen. Het exploiteren en onderhouden van een dergelijke omvangrijke basis is voor een taskforce met goed uitgeruste westerse eenheden al een formidabele taak, laat staan voor lokale eenheden die slechts 7% van de oorspronkelijke gebruikers omvatten. Het illustreert dat de omvang en organisatie van NAVO-kampementen zich lastig laat verhouden tot de lokale capaciteit om faciliteiten zonder ingrijpende aanpassingen effectief te kunnen gebruiken.

Redeployment – kostenefficiëntie

Een derde aspect is van economische aard. Slechts 25% van de 92.500 containers die de Amerikaanse strijdkrachten tijdens de campagne gebruikten werd teruggenomen, onder meer vanwege de hoge kosten van *redeployment*. De terugtrekking van een groot NAVO-contingent uit Afghanistan zette de beschikbare logistieke capaciteit onder druk, wat leidde tot een prijsopdrijvend effect. Het achterlaten van faciliteiten was daarmee kosteneffectiever dan repatriëring. Zo zijn containers met een aankoop prijs tussen de €2.500 en €5.000 achtergebleven vanwege de retour-transportkosten. Die konden oplopen tot €8.000 bij transport over land en zelfs tot €40.000 bij transport door de lucht. De nalatenschap van kampementen is daarmee deels gebaseerd op praktische en economische overwegingen in plaats van lokale behoeften.

Standaardisatie – generieke ontwerpen

Tot slot is er de kwestie van standaardisatie van generieke operationele infrastructuur. Hedendaagse kampen in Afghanistan, Irak, Mali en meer recentelijk in delen van Oost-Europa vertonen een opmerkelijke mate van uniformiteit, ondanks grote verschillen in klimaat, geografie, cultuur en dreiging. Het ontbreken van een specifieke ontwerpbenadering die is afgestemd op de lokale context draagt bij aan gebrek aan nut, doordat er geen rekening wordt gehouden met lokale praktijk en normen.

Positie – voor wie bouwt Defensie?

De analyses roepen een fundamentele vraag op voor de defensiegemeenschap: voor wie moeten we bouwen? De gangbare ontwerpcriteria beschouwen militaire bases puur als technische entiteiten die zelfvoorzienend moeten zijn, met toegang tot water en elektriciteit en bescherming van militair personeel en materieel ter ondersteuning van militaire operaties. De praktijk laat zien dat deze benadering op verschillende vlakken onhoudbaar is. De grote hoeveelheid aan middelen, expertise en investeringen die worden aangewend om deze infrastructuur te bouwen, zijn aanleiding om na te denken over hoe de militaire operationele infrastructuur een grotere bijdrage kan leveren aan veelal achtergesteld operatiegebieden.

Herbestemming – ineffectieve benadering

Anno 2024 streven defensieorganisaties ijverig naar meer duurzame kampen. Terwijl sommigen pleiten voor technologische oplosingen, zoals zelfvoorzienend met geavanceerde wateropvang- of afvalwaterrecyclingsystemen, streven anderen naar een betere herbestemming van militaire bases. Het gaat hierbij om het hergebruiken van militaire constructies, die ontworpen zijn volgens militaire specificaties, alvorens te worden aangewend voor doeleinden anders dan waarvoor ze oorspronkelijk zijn ontworpen. Er zijn talloze voorbeelden van bases die een nieuwe bestemming krijgen, zoals stedelijke herontwikkelingsprojecten, recreatieve voorzieningen, toeristische resorts, nationale parken of culturele bestemmingen. Veel van deze 'tweede leven'-transformaties vinden plaats in de ontwikkelde en stabiele delen van de wereld en kosten veel tijd en financiële middelen. Deze voorwaarden ontbreken vaak in de door conflicten getroffen landen. Uit de analyses blijkt dat er tot nu toe geen overtuigende voorbeelden zijn van succesvolle herbestemmingen of duurzame transformaties van militaire operationele infrastructuur in fragiele veiligheidsomgevingen. Een dergelijke focus op herbestemming, vooral wanneer kampen hun militaire operaties staken en hun infrastructuur wordt overgedragen aan lokale civiele autoriteiten, blijkt in de praktijk een nauwelijks haalbare benadering te zijn.

Principes

De noodzaak voor meer toekomstbestendige operationele infrastructuur is evident. Het ontwerpen van kampementen is echter complex, vooral voor uitdagende missies zoals die in Afghanistan. Het proces speelt zich vaak af tegen de achtergrond van een snel evoluerend conflict, waarbij elke missie specifieke eisen heeft en zich onder grote tijdsdruk ontvouwt. De ontwerpprincipes om een betekenisvol gebruik na de missie te garanderen zullen, aangezien elke missie uniek is in haar inzetgebied, sterk worden beïnvloed door lokale omstandigheden, geografische ligging en operationele omgeving. Daarom is maatwerk essentieel. Daarbij is ontwerpexpertise hoogstwaarschijnlijk van cruciaal belang. Hoewel er bevredigende resultaten zijn, is er meer werk nodig om alle kritische ontwerpcriteria en praktische dilemma's te adresseren. De twee ontwerpprincipes die hieronder worden beschreven, moeten in deze context vooral worden gezien als een stimulans voor een professionele discussie.

Levenscyclus – ontwerpen op eindgebruiker

Het eerste principe betreft *end state* planning, wat inhoudt dat het ontwerp van militaire infrastructuur gericht is op de uiteindelijke eindgebruiker. Hierbij wordt een kampement ontworpen met het oog op de toekomstige behoeften, zonder dat er fundamentele veranderingen nodig zijn na de overdracht. Een belangrijke implicatie van *end state* planning is de verlenging van de levenscyclus van een basis, wat een gevestigd duurzaamheidsprincipe is. De aanpak neemt het beoogde eindgebruik als uitgangspunt voor het ontwerpen van een kamp. Het vergt een synchronisatie van het militaire programma van eisen met de vereisten van de eindtoestand. De ontwerpbenadering is gebaseerd op voorbeelden waarin bestaande civiele gebouwen effectief en langdurig dienstdoen als bases tijdens een missie, zoals fabriekscapexen, overheidsgebouwen, universiteiten of paleizen. In plaats van het gebruik van reeds bestaande complexen vóór een conflict, is het geen grote stap om te bouwen met het oog op toekomstig gebruik of de behoeften van het gastland. Dit plaatst Defensie als tijdelijke gebruiker in bouwwerken die zijn ontworpen voor toekomstig gebruik en vergt een van de grootste kwaliteiten van defensieorganisaties: aanpassingsvermogen. Door te ontwerpen op basis van de functionele eisen van de eindgebruiker, rekening houdend met de vereisten voor effectieve operaties, bijvoorbeeld op het gebied van *force protection*, vergroot dit de kans op zinvoller gebruik van militaire infrastructuur na een missie.

Impact multiplier – aanjager ontwikkeling

Het tweede principe voor meerwaarde van operationele infrastructuur richt zich op het onderbenutte potentieel van kampvoorzieningen. De gebouwde geavanceerde militaire complexen, met hoogwaardige voorzieningen vormen een aanvulling op de omgeving die deze niet hebben, omdat deze regio's vaak onderhevig zijn aan langdurige conflicten en worstelen met het voorzien in basisbehoeften. Momenteel ondersteunen deze voorzieningen uitsluitend de militaire gemeenschap, waarbij bredere doelstellingen op het gebied van ontwikkeling buiten beschouwing worden gelaten. Tegelijkertijd worden ontwikkelingsinitiatieven zoals het herstel van infrastructuur en de bouw van nutsvoorzieningen voor de lokale gemeenschap afzonderlijk uitgevoerd. Opmerkelijk is dat dergelijke projecten in Afghanistan vaak door Defensie zijn uitgevoerd, zoals blijkt uit de spanningen van de PRT's met een op de bevolking gerichte aanpak. Een analyse van deze afzonderlijke Nederlandse investeringen in de provincie Uruzgan laat zien dat de geschatte kosten voor de bouw en *redeployment* van één kamp ongeveer €142 miljoen bedragen, wat van een vergelijkbaar orde van grote is als de totale investeringen voor tientallen ontwikkelingsprojecten in de provincie ter waarde van €156 miljoen. Het lijkt logisch om de militaire operationele infrastructuur en ontwikkelingssamenwerkings-investeringen te harmoniseren en daarmee de basisinfrastructuur buiten de kampen uit te breiden ten behoeve van de lokale bevolking. Dit wordt duidelijk als we kijken naar het grote contrast tussen de hoogwaardige voorzieningen op moderne kampen en de behoeften van de gemeenschap in de directe omgeving van Tarin Kowt. Hoewel de meeste Afghanen geen toegang hadden tot basisvoorzieningen, waren de westerse kampen uitgerust met geavanceerde water-, elektriciteits-

en afvalvoorzieningen. Zo had de MOB Kamp Holland generatoren met een capaciteit van maximaal 7 megawatt (MW), waarmee officieel 1.200 militairen van stroom werden voorzien. Daarentegen had slechts een klein deel van de ongeveer vijftienduizend inwoners tellende stad Tarin Kowt toegang tot elektriciteit, wat neerkwam op een landelijk gemiddelde van slechts 1,8% van de inwoners. In tegenstelling tot het gangbare duurzaamheidsdiscours dat pleit voor een zero-footprint, suggereren de analyses paradoxaal genoeg dat kampen met een grotere voet afdruk, als impact multiplier, kunnen bijdragen aan de verduurzaming van hun omgeving.

TRANSITIE – ontwikkeling

Dergelijke principes voor meer toekomstbestendige en moderne kampementen, zijn niet louter conceptualisering; ze zijn een integraal onderdeel geworden van de herziening van de NAVO-standaard ATP-3.12.1.4 – *Deployment Force Infrastructure*. Begin 2023 introduceerde het Nederlandse Ministerie van Defensie in samenwerking met andere NAVO-leden, waaronder Canada, de VS, Frankrijk, Duitsland en Italië, nieuwe uitgangspunten, waaronder *legacy*. Nederland vertolkte een voortrekkersrol om te anticiperen op de gehele levenscyclus van een kamp en deze te beschouwen als een actieve troef om de lokale ontwikkelingen te stimuleren.

De meeste inzichten die de evaluatie van de ontwerppraktijken rechtvaardigen, zullen dan ook worden onderstreept door defensiepersoneel. De bijdrage aan het symposium laat zien dat een herziene ontwerppraktijk, als aanvullend instrument ter beschikking stellen van de defensieorganisatie: militaire constructies die niet alleen militaire operaties ondersteunen, maar ook bijdragen aan bredere militaire doelstellingen en de voorwaarden scheppen om de diepere oorzaken van conflicten aan te pakken. Met deze heroriëntatie zijn kampementen niet langer tijdelijke technische entiteiten die de uitvoering van militaire operaties gedurende een beperkte tijd ondersteunen, zoals momenteel de norm is. Het markeert de eerste stap naar het realiseren van duurzamere militaire kampementen die hun rol overstijgen als louter entiteiten die veiligheid bieden, en uitgroeien tot complexen die een verbeterde leefomgeving bieden.

*BIO

Jan Willem Petersen is als architect, stedenbouwkundige en onderzoeker verbonden aan het Kenniscentrum OTCGenie. Hij is afgestudeerd aan de *Architectural Association School of Architecture London* (Hons 2005). Petersen is universitair docent aan de faculteit Militaire Wetenschappen van de Nederlandse Defensie Academie en promovendus aan de Faculteit Stedenbouw van de Technische Universiteit Delft. *

**MILITAIRE CONSTRUCTIES
DIE NIET ALLEEN MILITAIRE
OPERATIES ONDERSTEUNEN**

GENIE GOLFTOERNOOI

EDITIE 2024

Safe
the date
vrijdag
5 juli
2024

Tekst * Michel Monteban

Regimentsleden, golf liefhebbers van de Genie,

De datum en locatie van het **15de Genie Golfstoernooi 2024** zijn nu al bekend!

Op vrijdag **5 juli 2024** zal dit jaarlijks door de VOG en VGGO georganiseerde event, plaats gaan vinden op het **Golfpark Almkreek bij Almkerk**. Inschrijving voor dit golfstoernooi staat open voor alle regimentsleden en 'aanhang'. De eigen bijdrage bedraagt €60,00 p/p.

Omdat het een lustrumjaar is, gaan we proberen er een speciaal event van te maken. Eén aspect dat daartoe bij moet gaan dragen is dat we een shotgun start zullen hebben. Iedereen begint dus tegelijk ergens in de baan, en belangrijker nog, iedereen is tegelijk weer binnen en kan meteen aan de borrell! Ook het programma voor de 'Clinicers' (zij die de golfsport nog niet machtig zijn) zal volledig synchroon gaan lopen.

Uiteraard zullen de bekende aspecten zoals ontvangst met koffie/gebak en een BBQ na afloop niet ontbreken. Maar zoals gezegd, we gaan proberen er dit jaar iets speciaals van te maken.

De definitieve inschrijving (en betaling) zal pas in Q2-2024 plaatsvinden, maar ik wil alle geïnteresseerden wel al vragen mij voor 15 jan 2024 een mailtje te sturen met daarin de volgende gegevens:

- naam
- of je voornemens bent deel te nemen aan het golf-toernooi of aan de clinic
- of dat je zeker niet zult deelnemen.

En mocht je nog een goed idee hebben om bij te dragen aan dat 'speciaal maken' van deze editie, dan verneem ik dat graag.

Met vriendelijke geniegroeten, Michel (Monty) Monteban
(montebanbredenoord@gmail.com)*

**Heb jij een idee
om deze editie van de
golfdag onvergetelijk te
maken, laat het dan weten!**

ADW – AREA DEFENCE WEAPON

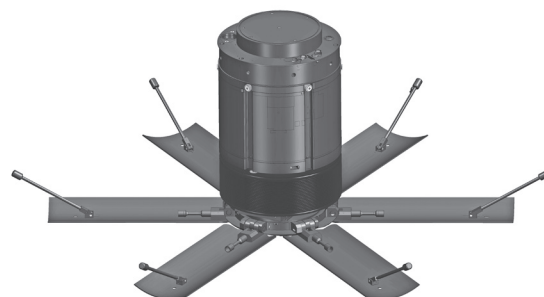
Rheinmetall's ADW ondersteunt de manoeuvre door de vijand te confronteren met robuuste BLOCK, TURN, DISRUPT en FIX effecten. Ons ADW detecteert en classificeert (gepantserde) doelen door gebruik te maken van seismische, akoestische en radarsensoren.

Dankzij deze sensoren die 360° rondom waarnemen kan de ADW een opgedragen terreingedeelte uiterst effectief ontzeggen aan een opponent. Na detectie, lanceert de ADW een slimme submunitie. Deze submunitie is in staat een top attack uit te voeren die (zware) gepantserde doelen binnen een straal van meer als 100 m vernietigt. ADW verhoogt de weerstand van mijnenvelden tegen mijnopruimingssystemen.

ADW is een Europese ITAR-vrije oplossing met de beste submunitie die momenteel beschikbaar is.

TECHNISCHE DATA

Diameter	234 mm
Hoogte	387 mm
Gewicht	<25 kg
Levensduur te velde	>3 maanden
Werkingsgebied	>100 m
Programmeerbaar op afstand	incl. bewapenen, ontwapenen, herbewapenen
Sensoren	actieve en passieve

www.rheinmetall.com

TAKING RESPONSIBILITY IN A CHANGING WORLD

 RHEINMETALL

een TOM BRANDT thriller

SPECIALE OPDRACHT

FRANK VAN ZWOL

41

De 'genieduikers' zijn ingedeeld bij verschillende eenheden. Zo

Binnen de genieduikers zit de grootste groep bij 105 Gncie Waterbouw in het Duikerpeloton. Dit peloton heeft plek voor 19 duikers. Bij 11 Gncie in het 4e Peloton is plek voor 7 duikers en bij de OT-duikgp is ruimte voor 4 duikers.

De genieduikers doen alles wat genisten boven water doen.

Voor de contramobiliteit is dit het opwerpen van hindernissen en het onder lading brengen van kunstwerken. Zo kunnen de duikers bijvoorbeeld in een rivier een bemijnde draadhindernis leggen en kunnen ze een brug onder lading brengen als uitgesteld object.

Verkenning op gezonken voertuig.

onderwaterverkenningen van bijvoorbeeld kunstwerken, ook hun uitrusting gebruiken om ongezien te verplaatsen naar hun verkenningslocatie die op het land ligt.

In het kader van algemene genietaken en bescherming kunnen de genievaarders constructiewerkzaamheden onder water uitvoeren zoals lassen, branden, betonstorten, etc. Deze taken kunnen met elkaar in verband gebracht worden om opdrachten uit te voeren zoals het maken van veerstoepen, steigers en brugpijlers. Daarnaast wordt er ook veel tijd besteed aan het bergen van voertuigen. Dit kan zowel in een militaire of civiele context. Zo moet de veerlocatie in oorlogstijd vrijgehouden kunnen worden van wrakken en kunnen wij de overheid ondersteunen met het ophalen van voertuigen die te water zijn gegaan.

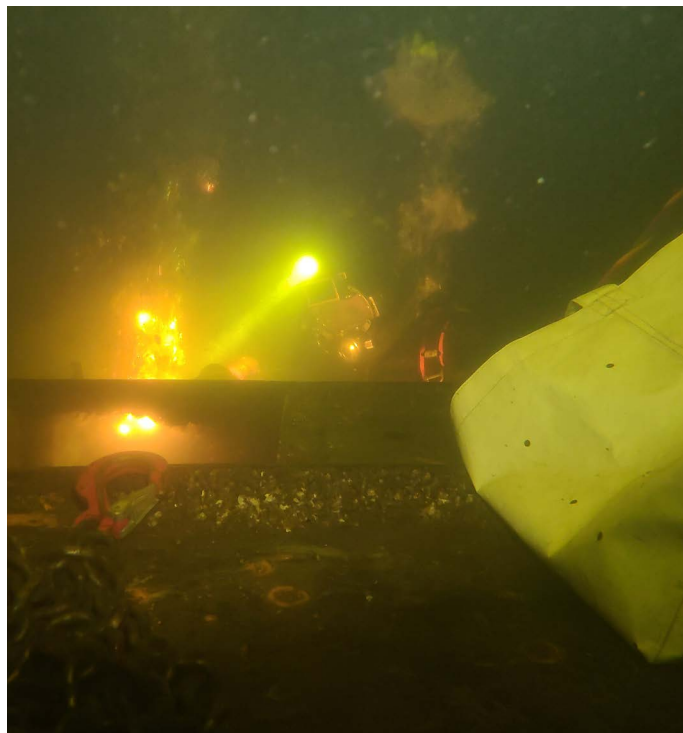
Waar doen we het mee

Voor al deze taken is een grote hoeveelheid materieel nodig. Voor het duiken gebruiken alle eenheden in de basis SCUBA. Dit is waar iedere duiker op wordt opgeleid. Dit is de wel bekende fles op de rug. Het is geen gesloten systeem, hier komen dus wel bellen vanaf. Hiermee wordt over het algemeen tot 30m diepte gedoken. Bij 11 Gncie Lumbl wordt gebruikgemaakt van O2 (zuurstof) duiken. Deze set is wel gesloten, waardoor er dus geen bellen zullen verschijnen. Dit maakt de set ideaal voor tactische verplaatsingen. De beperking van de set is dat zij niet dieper dan 7 meter kunnen, omdat de zuurstof op die diepte giftig wordt. Bij 105 Gncie wordt er gebruik gemaakt van de Kirby Morgan duikhelm. In deze helm adem

je lucht die door een luchtslang, 'umbilical' (red: navelstreng) vanaf de oppervlakte komt. Het voordeel hiervan is dat de lucht geen beperking meer is van je duiktijd. Nadeel is echter dat je maar maximaal 80 meter bewegingsvrijheid hebt. De helm wordt gebruikt voor zwaardere werkzaamheden onder water. Met het huidige systeem kun je met de helm tot 60 meter diepte duiken.

Helmduiker komt het water uit.

Onderwater lassen.

Verkenning van objecten in het water met SSE-uitrusting.

Wanneer je met je duikset op de werklocatie onder water bent gekomen heb je allerlei gereedschappen nodig om je werk uit te kunnen voeren. Vrijwel alle gereedschappen werken op hydrauliek, met uitzondering van het lassen en branden. Pneumatisch aangedreven gereedschappen wordt vermeden vanwege de belvorming en elektrische gereedschappen missen vaak de kracht en gaan vaak kapot.

Bij de opdracht om een brugpijler te maken komen er veel verschillende gereedschappen kijken. Zo start je met de 'airlift' en de reactiespuit. De 'airlift' zuigt de grond omhoog en spuit dit er op een andere locatie weer uit. De reactiespuit spuit water op hoge druk. Hiermee kunnen objecten worden schoongemaakt of kan er iets in de grond gespoten worden. Wanneer de grond bouwgeraad is wordt de bekisting gemaakt. Dit kan zowel met damwanden als met hout. Hierin wordt dan het betonijzer gezet.

Deze wordt zowel boven als onderwater aan elkaar gelast. Als het betonijzer op zijn plek staat kan het beton gestort worden. Dit wordt vanaf de oppervlakte gedaan maar onderwater begeleid door een duiker. Zo wordt voor een enkele opdracht veel gereedschap gebruikt. Waar je in de civiele sector voor elk onderdeel een specialist hebt moeten de genieduikers alles kunnen.

Het voertuig moest gevonden worden in een hard stromende rivier zonder zicht onder water. Hiervoor hadden de Amerikanen onderwaterdrones bij zich. De drones konden het voertuig echter niet vinden. Hierna gingen de Roemenen te werk vanuit een kleine rubberboot. Hier gooide zij een gewicht over boord en sleepte deze met de stroming mee tot deze iets raakte. Een verouderde techniek, maar na enige tijd hadden zij het gezonken voertuig wel gevonden.

Toen de locatie duidelijk was gingen wij met onze surface supplied equipment (SSE) kijken hoe het voertuig erbij lag. Dit is een opdracht waar veel risico bij komt kijken omdat je niet weet of het voertuig nog gaat bewegen in de stroming. Na alle risicoanalyses te hebben doorlopen achtten wij het veilig genoeg om de opdracht uit te voeren. De duikers hebben het voertuig en locatie verkend en zo hebben we op het land een schets kunnen maken van de situatie onder water. Hieruit bleek dat het voertuig op ongeveer 8 meter diepte op zijn zijkant lag, met zijn neus richting de kade. Hierna gingen de duikers nogmaals onder water om het voertuig te bevestigen aan de kant met hulp van de waterbouw pelotons. De duikers en de bergers van de ODB-gp hebben samen gekeken naar de mogelijkheden om het voertuig te gaan bergen. Hierbij legt de ODB-gp uit hoe zij het voertuig willen bergen en adviseren de duikers in wat zij hen kunnen bieden. Na overleg werd de werklocatie gereed gemaakt en gingen de duikers onder water met hefballonnen aan de slag om het voertuig lichter te maken en in de juiste positie te brengen. Hierna gingen de duikers met de kabels van

de bergingsvoertuigen onder water om deze te bevestigen aan het gezonken voertuig.

Toen alles bevestigd was ging de ODB-gp van start met het daadwerkelijk bergen van het voertuig. Door het opblazen van de hefballonnen kwam het gezonken voertuig in de juiste positie waardoor de bergers (Nederlanders en Amerikanen) het voertuig naar de kant konden trekken. Alles liep volledig volgens plan en het voertuig kon vanaf de kade op een dieplader gezet worden om zo afgevoerd te worden.

Waarderingen

Sinds het afzinken van het voertuig trok de hele situatie al veel aandacht van de aanwezige militairen in de omgeving. Sinds de call werd gemaakt om de berging in actie te gaan zetten kwamen de nodige Roemeense generaals langs om te kijken hoe de actie verliep. De pelotons van 105 konden hier gebruik van maken om alles snel geregeld te krijgen zodat de actie snel van start kon. Toen het voertuig bevestigd en geborgen werd kwam er honderden militairen naar de actie kijken. Na afloop van de actie zijn de Nederlandse ODB-gp, duikers en hun internationale partners bedankt voor hun inzet waar ook beloningen zoals coins en medailles aan verbonden zaten.

Interesse in duiker (of waterbouwer) worden?

Mocht je interesse hebben in een functie bij de Genieduikers of de waterbouw pelotons kan je een mail sturen naar 105GNCIEWB.DUIKPEL@mindef.nl ||

GENIE
THEMADAG

5 SEPTEMBER 2024

Oirschot Generaal Majoor de Ruyter van Steveninckkazerne

Het was 6 februari 1963, enkele weken na de legendarische Elfstedentocht met als winnaar Reinier Paping, dat ik, opgeroepen voor de dienstplicht, in alle vroegte in Groningen op de militaire trein stapte met als bestemming het Depot Genietroepen in Vught.

Een wat ongewisse toekomst na een erg regelmatig en welhaast voorspelbaar burgerleven dat ik tot dan toe had geleid. In de trein trof ik een aantal jongens uit mijn provincie en het leek ons niet verkeerd om bij elkaar in de buurt te blijven. Misschien zouden wij wel bij elkaar op één zaal kunnen komen, hetgeen ons wel gezellig leek. Op het witte stationnetje van Vught aangekomen werden wij verwelkomd door militairen, die ons een plek aanwezen in gereedstaande vrachtwagens. Eindbestemming: Lunettenkazerne. Wat daarna volgde was een complete metamorfose. Burgerkleding afgeven, vluchtig doktersonderzoek, bergen kleding en uitrustingsstukken in ontvangst nemen en op aanwijzing van (de eerste rang die we leerden) een sergeant naar de legeringskamer. Het was ons, als Groningers onder elkaar, redelijk gelukt om bij elkaar te blijven en samen met enkele 'Hollanders' kregen we een 12-persoons kamer toegewezen in gebouw C. Tijd om er eens rustig voor te gaan zitten onder het genot van een kopje koffie met wat lekkers was er niet bij. Je werd van het één naar het ander gedirigeerd en als laatste kregen we een blauw-grijs matrasomtrek uitgereikt die we moesten vullen met stro. Gestoken in een groene overall met pet (denk erom, altijd pet ophouden!!) keken wij elkaar eens aan en vrijwel iedereen vroeg zich af: "Ben ik dat wel die hier staat?" Je leek volkomen gedepersonaliseerd.

Na het avondeten uit *messtins*, werden we naar een grote zaal gedirigeerd alwaar de kapitein Koop een verhaal hield over plicht en discipline, Koningin (Juliana) en vaderland.

Ook dat we onder de krijgstucht stonden en altijd onverwijld dienden te gehoorzamen. We kregen er niet veel meer van mee, de hele dag aan de rit, bergen nieuwe indrukken. We moesten wel lachen toen officieren en onderofficieren zich één voor één aan de groep nieuwkomers voorstelden. Dit ging gepaard met de hand aan de pet en een stevige (krijgshaftige-) stamp met de voet op de vloer. De houten vloer hield het gelukkig. Eindelijk konden wij gaan slapen op de door ons goed gevulde strozakken. Het leek nog midden in de nacht toen bij herhaling "opstahaháán" werd geschreeuwd. Heel wat anders dan thuis waar je eerst op je gemak een bakje thee nam. Alles moest snel, wassen, eten en in de loopas naar buiten voor het, zoals wij leerden, appèl. De eerste beginselen van het militaire vak. Netjes in het gelid, present schreeuwen als je naam werd genoemd en dergelijke. Dat ik meer aandacht had voor een groep van een eerdere lichting, die naast mij stond opgesteld en die allerlei komische bewegingen al onder die knie hadden, werd mij niet in dank afgenomen. In de deuropening van het gebouw stond een wat oudere militair die mij qua uiterlijk sterk deed denken aan de vermaarde veldmaarschalk Montgomery uit WO 2. Maar hij was het niet want met een zwaar Brabants accent riep hij tegen de sergeant dat hij "die vent" -ik dus- moest corrigeren.

"Vóór je kijken!!!". "Jawel sergeant". "Mond dicht!!!".

'Montgomery' keek met een getergde blik naar de nieuwe lichting en hij leek ervan overtuigd te zijn dat de indelingsraad bij de keuring per ongeluk het kaartenbakje met 'Geschikt' en 'Ongeschikt' met elkaar verwisseld had.

Maar, gaandeweg kregen we de eerste beginselen van het militaire vak onder de knie. We konden al aardig exerceren, geweer (type FAL) uit elkaar halen en weer in elkaar zetten, rangen en standen uit je hoofd leren, pilsje drinken (Breda bier) en marcheren met bepakking. Tijdens het marcheren leek het me een aardig idee om het, mijns inziens, toepasselijke lied "Ach was ik maar bij moeder thuisgebleven" aan te heffen.

Het hele peloton zong mee en zo leek het toch nog gezellig te worden ware het niet dat 'Montgomery' die ons vanaf een afstand gadesloeg onze pret bedierf. Hij schreeuwde: "sergeant, laat die club eens looppassen." Het gevolg was dat mijn maten mij hijgend toebeten dat, als ik nog eens wat leuks wist....

Overigens hadden we wel respect voor die oude ijzervreter, de CSM, want er werd verteld dat hij nog als krijgsgevangene van de Japanners aan de beruchte Birma spoorweg had gewerkt en het als één van de weinigen had overleefd.

De eerste twee maanden basisopleiding vlogen voorbij. We waren een hechte groep geworden en ik kreeg steeds meer aardigheid in een toch wel afwisselend bestaan. Hardlopen rond de IJzeren man, schietoefeningen, stormbaan, sport, heel wat anders dan mijn burgerbestaan als letterzetter op een drukkerij. Na ongeveer zes weken moesten wij één voor één opdraven bij een sergeant-majoor. Met hem werd een vervolgroute uitgestippeld. Ik zou in aanmerking kunnen komen voor de kaderschool hetgeen me wel aanstond. "Maar het wordt niet bij de verbindingdienst want daar werken ze met seinvlaggen", aldus de majoor, en mijn ogen vond hij daarvoor te slecht.

Het verbaasde mij dan ook dat mij een week later werd medegedeeld dat ik zou worden overgeplaatst naar de kaderschool verbindingen in Ede. "In de verkeerde kaartenbak terechtgekomen?" informeerde ik "Gaan we bijdehand doen?" was het antwoord.

Het was begin april 1963 dat ik in administratief verplaatsingsstue naar Ede ging. Ik werd ingedeeld bij de B-kader cie op de Simon Stevinkazerne. Samen met nog een andere genist zaten we bij de 'Verbindelaars'. Het moet gezegd worden, het was fanatiek maar dat schept ook onderling een sterke band. De hoofdzaak van de opleiding bestond uit het leren bedienen van zender-ontvangers, lijnwerk (veldtelefonie) en radiotelegrafie (morse). Daarnaast waren er ook pittige velddiensten waarbij het voornamelijk op je uithoudingsvermogen en conditie aankwam. Van zowel de luitenant als de SMI kregen we lessen op militair vakgebied maar ook, laten we zeggen, maatschappijleer. De (red: sergeant-majoor) majoor vertelde over de Tweede Wereldoorlog, de inval van de Duitsers in ons neutrale land. Ik hoor het de (red: sergeant-majoor) majoor nog zeggen, "Overgeven, nooit meer, doorvechten totdat het Noordzeewater ons aan de lippen staat." Ferme taal!

Ook ging het natuurlijk over de koude oorlog en de Oost-West verhoudingen. Wij zaten er tenslotte middenin en de Cubacrisis van 1962 lag nog geen jaar achter ons. Hij vertelde over de Russische dictatuur, de Goelag's in Siberië. En, al leek Rusland zich redelijk koest te houden, wij moesten ons niet in slaap laten sussen. "Veranderen van tactiek, maar vasthouden aan je doel" zou Karl Marx ooit hebben gezegd.

Hij vertelde over China, waar moeders hun kind 6 weken na de geboorte moesten afstaan aan een kindercrèche omdat ze dan weer deel moesten nemen aan het arbeidsproces. Kinderen die daardoor geheel zonder moederliefde opgroeiden. "Onze zwaarbevochten verworvenheden, dat moeders niet meer mee hoeven te werken maar thuis liefdevol voor hun kinderen kunnen zorgen, dat zijn verworvenheden waarvoor wij altijd moeten blijven vechten", aldus de (red: sergeant-majoor) majoor.

Verworvenheden die, nu 60 jaar later, ten goede of ten kwade zijn veranderd?

Tsja, en wat gebeurt er als je vergeet je kast op slot te doen?

De sergeant gaf me een kaartcoördinaat, ergens op de Ginkelse heide, ver van de kazerne alwaar ik een plunjebaal met mijn PSU zou aantreffen. Dat was zweten. Rennen om binnen de gestelde tijd weer terug te zijn.

Bijna iedereen van de groep werd bevorderd tot dienstplichtig korporaal en we mochten vanaf dat moment in de korporaalsmess eten. Wel kregen we nog instructie hoe we keurig met mes en vork ons broodje moesten eten in plaats van uit het vuistje. Trouwens, er was een groot verschil in de wijze waarop etenstijd werd aangekondigd. Bij ons werd op de gang geschreeuwd, Eéeten! In het naburige gebouw huisde de school voor reserve-officieren en daar werd etenstijd aangekondigd met het ietwat meer beschaafde "Aáán Tááfel!"

Mijn maat Herman, ook genist, en ik kregen nog een dag prestatieverlof omdat we op verzoek van de luitenant in de vrije avonduren een complete set wegbewijzeringen borden hadden gemaakt.

September 1963, het grootste gedeelte van het peloton werd bevorderd tot dienstplichtig sergeant titulaire. De volgende stap was: melden bij de Genie in Wezep. Mijn maat Herman moest naar Duitsland en dat vond hij maar niets. Hij zat helemaal in zak en as en het huilen stond hem nader dan het lachen.

Mij leek dat juist een groot avontuur en desgevraagd kreeg ik toestemming van de luitenant om met hem te ruilen. Ik werd ingedeeld bij de Genie, 41 Pabrig in Seedorf.

Thuis moest ik mijn enthousiasme enigszins temperen want mijn vriendin vond dat ik wel héél ver wegging. Of ik geen verzoek kon schrijven om dichterbij huis te worden geplaatst. Ik bezwoer haar dat dit echt niet kon. Bevel hé? Dan moet je gaan. Of ik het volgend weekend dan wel thuiskwam? Dat leek me onwaarschijnlijk. Parate troepen hé?

Thuis de Grote Bosatlas tevoorschijn gehaald en heel Duistland afgezocht naar de plaats Seedorf. Nergens te vinden!

Na mezelf voor het laatst gemeld te hebben bij de B-kadercie werd ik met een één-tonner (WEB) naar het station in Apeldoorn gebracht. Hoe het kwam weet ik niet meer, maar men zegt wel eens: “soort zoekt soort” want in de grote militaire menigte op het perron trof ik twee sergeanten van de Genie. Ook zij kwamen fris van de kaderschool Genie in Soesterberg met dezelfde bestemming als ik. De trein, getrokken door een stoomlocomotief, werd herhaaldelijk naar een zijspoor gedirigeerd. In tegenstelling tot oorlogstijd, hadden militaire treinen een lagere prioriteit. Reizigers- en goederentreinen gingen voor. Rond het middernachtelijk uur stopte de trein in Godenstedt en rechts van het station zag ik een felverlicht terrein. Kazerne Seedorf; de ‘Heimat’ van 41 Pabrig. Op het perron kreeg ik te horen dat ik was ingedeeld bij de 41 Pantser (interim) geniecie. Ondanks het middernachtelijk uur, werd ik, samen met mij nog enkele nieuwe collega’s, allerhartelijks ontvangen met bier en andere alcoholische versnaperingen door de oudere collega’s onderofficieren. Zij waren enkele weken daarvoor uit een kampement Oerbke, nabij Fallingbostel naar Seedorf gekomen.

De volgende dag werd ik ingedeeld bij het stafpeloton als sgt hoofd vbdn. De cie (in oprichting) stond onder bevel van de elnt Marechal. De CSM was (red: sergeant) majoor Kees Mellink. Mogelijk zullen de oudere genisten zich de namen van o.a. Herman Neevel, Jan van Iersel, Dries Ubada, Theo van Nieuwenhuize en Gerrit Verwoerd nog herinneren. Zij waren opc bij respectievelijk de veldpels; 1ste Mech-, 2de Mech-, Mot-, Ost en Stafpel.

Zoals vermeld, de die was in oprich-
ting en het ontbrak nog aan alles. Als
equivalent van de AMX (groeps-rups-
voertuig) die we zouden krijgen diende
de DAF YA-328. De Centurion brugleg-
gers en tankdozers waren er nog niet.
Verder hadden we een aantal YA-314
vrachtwagens, waaronder compressor-
wagen, *toolset* en een kokswagen. Aan
verbindingsmateriaal hadden we twee
voertuigen WEB 1-tonner, die tevens
dienstdeden als commando voertuig.
Verder alleen de groepszender-ontvan-
gers AN/PRC 10 alsmede een aantal
veldtelefoons en -kabels. Wel hadden
we de AN-GRC9 waarmee we met de
morse seinsleutel oefenden met andere
eenheden. Als persoonlijk wapen had je
het geweer FAL (voornamelijk de veldpels), het pistoolmitrail-
leur UZI, en het pistool FN voor de officieren en hospikken.
De sfeer, en dat gold voor de hele kazerne, was gemoedelijk en
kennelijk mede door het feit dat je zeer op elkaar was aangewe-
zen, kameraadschappelijk. Af en toe hoorde je de stoomfluit van
de vertrekkende verloftrein en dan telde je soms wel de dagen
dat je even weer naar je meisje kon.
Je leefde in een cyclus van vijf weken binnen en één week verlof.
Maar....., toch was je ook altijd weer blij dat je naar de kazerne
ging te midden van je maten.

Dat wij een parate brigade waren ondervonden wij toen Amerikaanse president John F. Kennedy op 22 november 1963 werd vermoord. Brigadealarm! Iedereen geconsigneerd en alles werd in staat van paraatheid gebracht, voertuigen werden beladen en uitrustingsstukken klaargelegd. Het liep gelukkig alles met een sisser af.

Het militaire leven beviel goed en gelokt door de folder 'Sla munt uit je diensttijd, wordt KVV-er', besloot ik om vier jaar aan mijn diensttijd toe te voegen.

Centurion bruglegger

Centurion tankdozer

Eind februari 1964 ontving ik mijn eerste wedde. Op de terugweg naar het compagniesgebouw heb ik het bedrag wel vier keer nageteld. Wát een bedrag! Ruim 400 gulden per maand! Dat was nog eens wat anders dan de schamele 31 gulden per week in mijn burgerbestaan.

Gaandeweg werd de compagnie 'volwassen'. De indrukwekkende Centurion tankdozers kwamen binnenrollen evenals de Centurion brugleggende tanks.

Luitenant Maréchal, werd opgevolgd door kapitein Wenders en die op zijn beurt weer door majoor Bevers. De hele cde beschikte inmiddels over de juiste verbindingsmiddelen: AN VRC 8 voor de tanks, AN VRC 10 voor de CC en PC'n, de AN PRC 10 voor de gpc'n. En de AN/GRC9, radiotelefonie en morsetoestel voor het logistieke net. Deze zender- ontvangers waren zogenaamde 'buizentoestellen' (zwaar van gewicht) en niet zoals later, in kleinere transistor uitvoering. Verder beschikten wij over lijnwerk; veldtelefoon toestellen die met elkaar verbonden werden met draad WD1TT. Wij hadden ongeveer 6 km aan lijndraad tot onze beschikking.

Met de groepsvoertuigen wilde het niet vlotten. De Franse AMX bleek bij nader inzien ongeschikt te zijn en, als ik het goed heb, zouden wij als vervanger de DAF YP-408 krijgen, een robuust pantserwielvoertuig. Maar ook die kwamen niet. Pas in 1967 kwamen de eerste rupsvoertuigen M113 binnendruppelen. De onverwoestbare Jeep Nekaf werd vervangen door een pruttelende DKW 'Munga' uitgerust met een tweetakmotor. Het maakte een geluid als de legendarische Oost-Duitse 'Trabant'. Voor mij als verbindelaar een ramp, want deze jeep had een slechte accu en als je de motor niet stationair liet draaien (niet zo handig in een oorlogsbivak) was de accu zeer snel leeg.

Terugkijkend op de samenstelling van de 41 Pagnie in de jaren 60, zie je dat de hele cie grotendeels draaide op dienstplichtig personeel. Behoudens de cdt en plv cdt (majoor en luitenant),

opc'n, (sgt1) de CSM, de motortransport onderofficier en de sgt1 bevo, was de rest van het kader allemaal dienstplichtig. En, uiteraard de soldaten.

De compagnie dreef dus op dienstplichtigen. Mannen van plm. 19-20 jaar die minimaal anderhalf jaar moesten dienen tegen een vrij schamel soldij. En natuurlijk werd er wel eens gekan-kerd en sloeg de verveling soms toe. Maar...tijdens oefeningen toonden ze een grote inzet en waren uiterst gemotiveerd. Dat gold voor de kleine oefeningen op het voorterrein van de kazerne, compagniesoefeningen in Karlstedt, uiteraard de jaarlijkse Brigadeoefening in oktober in Bergen-Hohne, maar ook enkele grote NATO-oefeningen. Eén daarvan herinner ik mij nog goed. Oefening Hermelin, ten gevolge van oplopende spanningen in het toenmalige Tsjecho-Slowakije. Over de inzet van de man-nen herinner ik mij nog een uitspraak van de luitenant van de kaderschool: "De Nederlandse soldaat is de beste soldaat van de wereld, als hij maar op tijd te vreten krijgt."

Leuke bijkomstigheid was ook dat, met name de genisten, wel eens burgerklussen uitvoerden in de naburige dorpen. Er werden speeltuintjes ingericht, een mech pel bouwde een houten brug over het riviertje de Oste nabij het plaatsje Brauel en het ost pel deed voorbereidende werken voor een te bouwen kleuterschool. Dit gebeurde in het verder weg gelegen Blomberg, waar de Luchtmacht was gestationeerd. De tankdozer werd ingezet bij erge sneeuwval. Ik herinner me dat een enorme groep soldaten van de brigade het naburig plaatsje Zeven in een nacht sneeuwvrij hebben gemaakt.

WERD VAAK MET EEN
SCHEEF DOG
AANGEKEKEN

De jaren gingen snel voorbij. Eind 1967 werd de cie overgeplaatst naar de kazerne in Bergen Hohne. Daar zwaaide ik af op 6 februari 1968 met een vette premie van 6700 gulden.

De wereld stond voor mij open, dacht ik. Maar het was een sterk veranderde anti autoritaire maatschappij. Actiegroepen zoals Provo's, Kabouters en Dolle Mina's wilden de wereld veranderen. Ik werd bewaarder bij het gevangeniswezen in Veenhuizen en moest naar de gevangenis in Scheveningen om mijn uniformkleding op te halen. Voor het station in Den Haag was een demonstratie gaande. Op een groot spandoek stond: "Ik ben niets, ik kan niets, dus geef me een uniform...."

Later, tijdens mijn studie aan de Sociale Academie, had ik soms de grootste moeite met het daar heersende cultuur. Slordig en morsig uitziende medestudenten, waarvan de vrouwen bij voorkeur vormeloos gekleed en in tuinbroek liepen. Alles wat een

De radio/commando voertuigen (WEB) met ondergetekende

uniform droeg deugde niet en ik werd ook vaak met een scheef oog aangekeken. Omdat ik als bewaarder al die arme mensen opsloot die, zo meende men, veelal het slachtoffer waren van ons autoritaire kapitalistische systeem. Ik heb er nooit over ge-
rept, dat ik daarvoor vijf jaar in het leger had gediend.

Je kon nog beter zeggen dat je pianist in een bordeel was geweest. Om mij daar te kunnen handhaven nam ik het citaat van de majoor van de kaderschool ter harte: "Veranderen van tactiek, maar vasthouden aan je doel"

En, hoe gek kan het lopen, na mijn studie kwam ik toch weer in een geüniformeerde wereld terecht en wel als reclasseringswerker bij het Leger des Heils. (Het niet schietend leger, dus)

Mijn commandant heette niet meer kapitein Teun de Kruyf of majoor 'Pukkie' Brouwer maar Majoor Alida Bosshardt. Het kan verkeren.

Met een vriendelijk Sodeju,
Harrie Meijer. ||

A photograph of two police officers in dark uniforms. The officer on the left is speaking, looking slightly upwards and to the right. The officer on the right is listening, looking down with a serious expression. In the background, a dark banner with yellow text is partially visible, showing 'ING' and 'ROEPEN'. A flag is also visible on the right side. Large, bold, yellow-outlined text is overlaid on the image.

ING

ROEPEN

GEN

GOUDEN MEDAILLE

AOOI JAN ERPEKA

december jl. kreeg aooi Jan Erpeka zijn gouden medaille voor 36 jaar langdurige en trouwe dienst.

Op 14 december jl. kreeg aooi Jan Erpeka zijn gouden medaille voor 36 jaar langdurige en trouwe dienst. Normaal gesproken schrijft degene die de vereniging vertegenwoordigd heeft een stukje over de happening. Dit keer hebben we de partner van Jan, Miranda Westerhof bereid gevonden om een stukje te schrijven. Ik hoop dat u er net zo van geniet als dat ik gedaan heb en daarvoor wil ik Miranda bedanken.

Tekst || aooi Daniël de Groot

Wederom meldt de post zich met een bestelling aan de deur. Accessoires die ik besteld heb voor het jubileum. Mijn man 36 jaar in dienst. En dat gaat gevierd worden. Ik zet de volgende doos bij de rest. Klaar om de locatie aan te kleden. Maar uit het zicht van manlief. Want het moet een verrassing blijven. Ondertussen loop ik op eieren. Hij weet dat ik ergens 'mee bezig ben'. Maar ik verklap het niet. Met als resultaat dat de opmerkingen niet uit de lucht zijn. "Als het maar geen 'bling bling' is. En ik wil ook geen ballonnen. En zeker geen kerstversiering". Zucht. Ik zeg maar niks en bijt op mijn tong. Ik moet er stiekem om lachen. Daar waar hij voor de meeste dingen de hand niet omdraait, merk ik dat dit toch wel een dingetje is. Out of control. Geen routine, geen orders. Maar het aan anderen over laten. Dat levert toch de nodige spanning op. 36 Jaar in dienst van Zijne Majesteit. Ontmoeten van oud-collega's en zijn nieuwe collega's kennis laten maken met de tradities van de Genie. Oftewel, de gezonde zenuwen zijn aanwezig.

‘En moeder de wasvrouw staat aan de deur’. Zomaar een regel uit het Regimentslied. Maar als ik iets geleerd heb na 10 jaar samenzijn met een genist, dan is het iets wat niet zomaar een regel is. Moeder de wasvrouw staat aan de deur. En waakt over haar man. Zoals ik ook gewaakt heb over de voorbereidingen van zijn moment. En ook tijdens de uitreiking. Op de achtergrond. Alhoewel ik er niet aan ontkwam om ook op het moment suprême in het zonnetje gezet te worden. Met het mooie Regimentsboekje en tijdens het handjes schudden.

Mijn man kreeg zijn gouden medaille voor 36 jaar langdurige en trouwe dienst. Niet niks. Dus ging daar een mooie receptie aan vooraf met oud-collega's en huidige collega's. Nu moet je weten dat mijn man tegenwoordig bij de NAVO werkt. Een ratjetoe van allerlei nationaliteiten en gewoontes. En deze collega's hebben iets buitengewoons mogen meemaken. Namelijk een traditie van 100-en jaren oud. En wat hebben zij hun ogen uitgekeken. Generaal Van Rietbergen nam het woord. Hij verklaarde in feilloos Engels de historie van Jan

De tradities, normen en waarden. Van

Ondanks dat ik dan maar een burger ben, word ik toch
 omarmd door de mannen en vrouwen van de Genie. Ik zing
 uit volle borst het Mineurslied mee, doe de toast met de
 brandewijn en laat daarna het podium aan de heren onder
 elkaar. Want hoewel ik volledig opgenomen ben in deze
 familie, weet ik ook wanneer het tijd is voor de mannen om
 oude koeien uit de sloot te halen bij een goed glas gerstenat
 met een blond kraagje. Ik maak zelf de aftocht. Hijs mijzelf
 thuis in een comfy outfit en lig lekker op de bank.

De speciale dag mag dan voorbij zijn. Maar ik heb veel bekende gezichten weer gezien. En geknuffeld. En ik mag dan een burger zijn. Maar 'moeder de wasvrouw' gaat met een tevreden gevoel slapen. Want ook zij heeft deze dag mogen beleven als één van hen. De familie van de Genie.

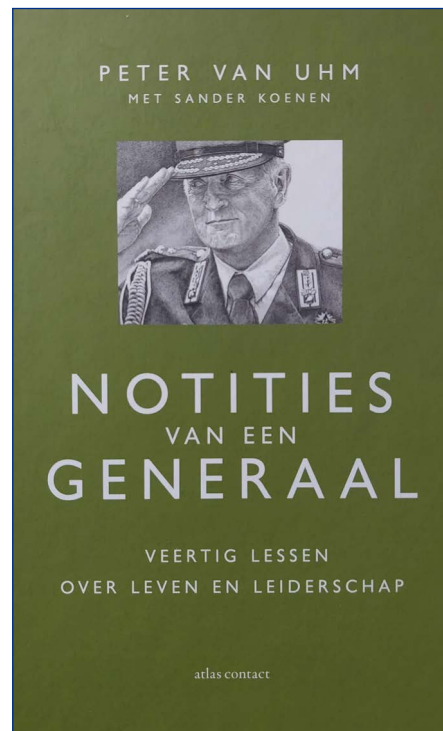
Jan en Miranda, dank dat wij als vereniging bij dit jubileum aanwezig mochten zijn. Jan, nogmaals gefeliciteerd met het bereiken van deze mijlpaal. Miranda, nogmaals super bedankt voor het schrijven van dit stuk en hopelijk mogen we elkaar nog vele jaren begroeten op de evenementen van zowel ons Regiment als van onze vereniging. ||

NOTITIES VAN EEN GENERAAL

VEERTIG LESSEN OVER LEVEN EN LEIDERSCHAP.

Kort na het samenstellen van de vorige Promotor kwam ik in bezit van het boekje 'Notities van een generaal', veertig lessen over het leven en leiderschap. Even daarna gaf ik het ook cadeau aan een zieke collega/vriend die het, wat ik later hoorde, net als ik, in één keer uit las. Los van het feit dat het een wat kleiner boekje is en honderdvijftig pagina's met 42 (!) lessen telt, kent waarschijnlijk iedereen Van Uhm als generaal en als mens. Als je hem zelf niet hebt meegemaakt, is het misschien wel van de podcast samen met luitenant-generaal De Kruif, de theatervoorstelling 'Veldheren' of een tv-optreden. Reden genoeg om het boekje te lezen, te bespreken en aan te bevelen.

Tekst || Redactie

Vaak zijn publicaties van hogere officieren voor de gemiddelde onderofficier wat lastiger om te lezen. Dit boekje zeker niet. Het is vlot en zeer begrijpelijk geschreven. Het 'boekje pienter' waarover Van Uhm in zijn voorwoord schrijft is toch een ander 'boekje pienter' dan dat ik als sergeant van de Genie vroeger hanteerde. Voor hem een notitieboekje, voor mij een noodzakelijk, zelf samengesteld, naslagwerkje waar ik als pantsergenist niet buiten kon. Wie toen wel eigenlijk? Elk hoofdstukje begint met een oneliner, gevolgd door een voorbeeld met het bereikte effect.

"Zeg niet dat je het druk hebt, straks ga je er nog in geloven" en "Je bent nergens onmisbaar behalve thuis" om er maar twee te noemen.

In het begin van het boekje moet de toen nog kolonel Van Uhm de Bevelhebber der Landstrijdkrachten vertellen wat hij van hem vindt. Luitenant-generaal Schouten, voor veel genisten een bekende, vraagt iets bijzonders, maar legt wel een basis voor iets.

Leerzaam zijn ook de voorbeelden, zoals het aanbod van een boer afwijzen om op een kar mee te liften, of iemand die voor 'een zesje' een waardering krijgt, terwijl een ander met een acht een schop onder zijn achterste verdient. De meeste lezers zullen bij het verhaaltje over het alsnog uit moeten voeren van een opdracht en daar een motivatie bij moeten zoeken een flashback hebben. Bijzonder in een andere les is het respect waar Van Uhm over schrijft voor de infanterie korporaal van luchtmobiel, die na sergeant van de Genie te zijn geworden, officier wordt en invallend in Afghanistan veel aanzien heeft bij zijn mannen.

Afsluitend dan toch nog twee mooie oneliners: "Niets doen is ook een besluit" en "Toon je zwakte, dat is je kracht". Welke lessen hierbij van toepassing zijn moet u zelf maar lezen.

Als laatste somt Van Uhm alleen de officiersrangen op. Waarom niet ook die van de manschappen en onderofficieren, omdat ze in het boekje wel naar voren komen? Ook het lijstje met staffuncties had misschien wat aangevuld kunnen worden.

Het boekje 'Notities van een generaal' is verkrijgbaar bij vele boekhandels en websites.

Nog leuker is het natuurlijk wanneer u het gesigneerd na het bezoeken van de theatervoorstelling 'Veldheren' aanschaft. |

Tekst || Sm Henk de Vries, secretaris

keer vanaf de zijlijn bekijken hoe hij
 zelf in het zonnetje werd gezet.
 Daarna mocht hij, nadat de
 regimentsadjutant (RA) aan
 het woord was geweest,
 een eregalerij samenstellen.
 Daarbij vloeiden geregeld
 tranen na dank en
 emotionele woorden
 in de richting van de
 samengestelde eregalerij.
 Verder werd de dag onder
 het genot van een hapje,
 drankje en een Indisch buffet
 in het bijzijn van alle gasten in
 informele setting voortgezet.

Jurgen, nogmaals gefeliciteerd met deze mooie mijlpaal in
jouw carrière. ||

Op 30 november 2023 was het zover voor Gerard, hij mocht met FLO. Gezien de drukte wilde ook iedereen zeker weten dat hij daadwerkelijk zijn groene pak uit zou gaan trekken. Deze drukte had Gerard zelf ook wel verwacht, vandaar dat hij zo slim was geweest om zijn FLO-receptie in het KEK-gebouw van de Lunettenkazerne te houden.

Gezien het feit dat Gerard in zijn laatste functie als loopbaanbegeleider deel uitmaakte van het Personeelslogistiek Commando en dus niet bij een genie-onderdeel in Vught geplaatst was, was de locatie enigszins apart te noemen. Zeker voor kolonel H.J. Hubbers, die de eer had om het officiële gedeelte van de ceremonie voor zijn rekening te nemen. Het voelde als infanterist een beetje vreemd tussen al die genisten.

De familie van Gerard voelde zich zichtbaar beter thuis. De dochter van Gerard heeft immers in het verleden ook actief deel uitgemaakt van ons regiment en is natuurlijk nog altijd regimentslid. Dat wat ze nog nooit had gedaan en gewild, maar waarvoor ze deze ene keer een uitzondering maakte, was het op zich nemen van de functie van marketenster. Zichtbaar ontroerd door deze geste, kon Gerard

Uitnodiging

spoorweg
museum

CONTACTDAG VGGO 2024

Beste leden van de VGGO,

Doordat het soms lijkt dat de wereld om ons heen ontspoord, zullen wij als (oud)genisten de trend moeten bepalen door spoorwegs de voorbereidingen aan te kondigen voor de aankomende VGGO-contactdag. Om dit binnen de rails van het nuttige en aangename te houden, willen wij u en uw partner uitnodigen voor de hieronder genoemde activiteit.

Wij kunnen na al de volgende informatie mededelen:

- Wie:** Leden van de VGGO & partner.
- Wat:** Uitnodiging jaarlijkse contactdag 2024.
- Waar:** Maliebaanstation 16, 3581 XW Utrecht.
- Wanneer:** Vrijdag 6 september, tussen 12.30 en 13.00 ontvangst. Einde omstreeks 19.00.
- Waarom:** Gezellig samenzijn onder het genot van een hapje en drankje en uitvoeren van de ALV.
- Hoe:** Na de start van de middag, een rondleiding/verblijf in het spoorwegmuseum. Na de ALV sluiten we af met een lekker buffet.
- Kosten:** U kunt zich aanmelden tot 16 augustus 2024 door overmaking van €17,50 per persoon op rekening NL60RABO0104823577 t.n.v. T. van Wensveen o.v.v. VGGO Contactdag 2024

Gedacht spoorboekje:

12.30 – 13.00	Ontvangst met koffie/thee en wat lekkers.
13.00	Start middag, aansluitend welkomstwoord door de voorzitter.
13.15 – 15.00	Rondleiding door het spoorwegmuseum.
15.00 – 16.00	ALV deel 1.
16.00 – 16.20	Pauze (stemmen tellen + Q&A bestuur).
16.20 – 17.00	ALV deel 2.
17.00	Einde ALV.
17.15 – 19.00	Diner buffet.
19.00	Einde contactdag + mogelijkheid groepsfoto (inhalen 2023).

Mochten er nog vragen of andere zaken (bv. dieet-wensen) zijn, dan kunt u contact opnemen met de evenementencommissie:

- Sm Jack Goijarts: GAJM.Goijarts@mindef.nl
06-25382248
- Sm Nouredidine Chaibi: N.Chaibi@mindef.nl
06-42172799
- Sm Paul Rila: PNCM.Rila@mindef.nl
06-23204382

De Veteranenrit en de Snertrit naar de IGK zijn uitsluitend voor veteranen.

vfonds
investeert in
VREDE

MAGAZINE VERENIGING VAN GENIE ONDEROFFICIEREN

PROMOTOR

2024
173

